

REGGELI ÚJSÁG

BUDAPEST, 1929 OKTÓBER 7

POLITIKAI HETILAP

HÉTFŐ * I. ÉV * 3. SZÁM

SZERKESZTŐSÉG: VI. NAGYMEZŐ-U. 3. TELEFON: AUT. 102-40, 128-83 * KIADÓHIVATAL: V., BERLINI-TÉR 2

A bécsi Bodencredit-Anstalt összeomlott

Meghiusult a Wiener Bankvereinnal való fuzió — A Rotschild-csoport vállalkozik a mentésre — Az összeomlást az intézet legjobb vállalatainak elvesztése okozta

Schober kancellár sürgős mentőkonferenciára hívta össze az osztrák bankvezéreket

Bécs, október 6.
— A Reggeli Újság tudósítójától —
A Schober-kabinet, amely csak néhány napja vette hatalmába Ausztria kormányzását, és az első napokban a belpolitikai

helyzet feszültségét lényegesen enyhítette, súlyos gazdasági probléma elé került.

Már hetek óta beszéltek beavatottak pénzügyi körökben, hogy

az osztrák pénzügyek egyik legrégibb intézete, a Bodencredit anstalt, anyagi nehézségek közé került.

A vállalat hatvanhat esztendő. Valamikor olyan tekintélye volt, hogy kormányzóját a császár nevezte ki, de az összeomlás után a köztársasági kormány intézkedésére a vállalat kormányzói állását megszüntették és a vállalat elnökét, mint más vállalatok elnökét, a részvénytársaság közgyűlése választotta meg.

A Bodencredit Anstaltnak még a császárság idején Sieghardt Rudolf, belső titkos tanácsos volt a kormányzója. Még néhai Károly király bizonyos pénzügyi okok miatt, amelyek Ferenc Ferdinánd hagyatékával voltak összekapcsolhatatlan, megnehezített Sieghardtra és Sieghardt, akkor állásáról lemondott. A köztársasági kormány első napjaiban a részvényesek ismét öt választották meg az intézet vezetőjének és azóta korlátlan ura volt a vállalatnak.

A londoni Schröder-bankház és a párisi Schneider-Creuzol cég nagy érdekeltséget vállalt a

Bodencredit-Anstaltnál. Résztvényérdekeltségén kívül lényeges hitelt is bocsátottak a vállalat rendelkezésére. Az összeomlás következtében a Bodencredit-Anstalt sok olyan gyári vállalatát elvesztette, amely Csehország és Románia területén volt. A csehek fokozatosan kiszorították a Bodencredit-Anstaltot, a románok pedig az osztrák államasult részvénytársaság államasításával foszlották meg a Bodencredit-Anstaltot jövedelmező vállalatától. Rengeteg érdekelt-ségből Ausztria területén a Warchalowsky gépgyár r. i. maradt meg, továbbá a Fantófele olajipar vállalat és a Steyr autógyár, amely a monarchia fennállása idején Ausztria, Magyarország legnagyobb fegyvergyára volt.

A nyomászto gazdasági helyzet ugy a Warchalowsky gyár, mint a Steyr autógyár jövedelmezőségét lényegesen lecsökkentette ugy, hogy

a vállalat szanálásához újabb új gépekre és berendezésekre kellett hitel utján

és újabb tőkéket fektettek be és az ezekhez szükséges összeget megszerezték.

Azok a hírek, amelyek a Bodencredit-Anstalt nehézségeiről szárnyra keltek, a betevők és a külföldi hitelezők között nyugtalanságot keltek. Ezek az utóbbi hetekben igen nagy összegeket vontak ki az intézetből.

A Bodencredit-Anstalt helyzete napról-napra rosszabbodott. A vállalat fuziók tárgyalásokat kezdett a Wiener Bankvereinnel, majd a Rotschildok vezetésével álló Osztrák Hitelintézettel. Mindezek

a tárgyalások meghiúsultak, mert a Bodencredit-anstalt ügyeinek rendezéséhez igen nagy összegekre van szükség, amely összegeket az itt említett vállalatok minden további nélkül nem akartak a Bodencredit-anstalt rendelkezésére bocsátani.

segítség nélkül kötelezettségeknek nem tud megfelelni.

A tegnapi nap folyamán a Bodencredit-Anstalt bejelentette az Osztrák Nemzeti Banknak, a postatakarékpénztárnak, és a pénzügyminisztériumnak — amelyet Schober, kancellár egyelőre maga vezet, — hogy

Schober kancellár felismerte a helyzet nehézségét, s nehogy az osztrák gazdasági életet megrázkódtatásnak tegye ki,

a vasárnapi nap folyamán meghívta magához a Bodencredit-anstalt vezetését, az Osztrák Hitelintézet igazgatóit és a Nemzeti Bank, valamint a postatakarékpénztár, továbbá a pénzügyminisztérium több főtisztviselőjét, akiknek részvételével tárgyalást kezdett arra, hogy az Osztrák Hitelintézet a Bodencredit-anstaltot még a holnapi nap folyamán átvegye.

A nagy nehézségek ellenére, amelyek a tárgyalás folyamán felmerültek, — mint bécsi tudósítónk éjjel feltizenkét óraker telefonon jelenti — a kilátások kedvezőek és a kancellárnak

megvan a reménye arra, hogy az éj folyamán megállapítják a fuziót és ezzel a Bodencredit-Anstalt rendezésének minden pontját.

A rendezés igen nagy áldozatokat követel

Éjjel egy óraker jelenti tudósítónk: A Bodencredit-Anstaltnak Bécsben husz fiókja és több mint ezer tisztviselője van. Erdékkörébe tartozik a Weicher Magnezitgyár, a Graeff és Stift autobilgyár, a Mauthner textilgyár, a Dunagőzhajózási társaság, az új Bécsi Takarékpénztár és a Steiermühli papirgyár, amely több bécsi napilapnak kiadótulajdonosa.

A kancellár elnöklete alatt folyó tárgyalás éjjelkor ért véget, amelyről a következő jelentést adták ki:

A kormány kezdeményezésére folytatott tárgyalás a Bodencredit-Anstalt és Kreditanstalt között pozitív eredménnyel fog végződni. A végleges megállapodás attól van függővé téve, hogy bizonyos feltételek teljesüljenek és ez néhány napon belül várható.

A tranzakció a részvényesektől igen nagy áldozatokat követel, de a betevők érdekeit, valamint az intézet nyugodt munkálkodását biztosítja.

A tranzakció véglegesítése céljából a Bodencredit-anstalt elhatalmas bécsi Rotschild-bankházzal, hogy alaptőkéjét felméri

és az alaptőkécmelésben a haból a Bodencredit-anstalt elhatalmas bécsi Rotschild-bankházzal, hogy alaptőkéjét felméri

A holnapi bécsi tőzsde lefolyását igen izgalmasnak várják. A bankok felkészülnek arra, hogy vállalataik árfolyamait tartsák, viszont kétséges, hogy a Bodencredit-Anstalt papírjaiban bekövetkező zuhanást fel lehet-e tartani.

tekintettel arra, hogy a hivatalos jelentés is a részvényesek ré-

szeről követelt igen nagy áldozatokról beszél.

Az angol közvélemény felháborodása Tuka elítélése miatt

London, október 6.

A British United Press pozsonyi távirata a Tuka-ítélet kihirdetése által kellett általános felzudulást ismertette kiemeli, hogy a rendőrök ismétellen megróhamozták a tüntető tömegeket.

joga volt. Az ügy valószínűleg politikai válságra fog vezetni, mert a tót néppárt ki fog lépni a kormányból.

A „Sunday Times” prágai levelezője szerint a csehek attól tartanak, hogy az ítélet kihirdetése eschellenes tüntelésekre ad majd alkalmat a tótok körében

s ezért Pozsonyban széleskörű katonai és rendőri óvintézkedéseket tettek.

Általában felmentő ítéletet vártak, miután Tuka nemcsak megcáfolta az ellene emelt vádakot, de bebizonyította, hogy az ellene valló hivatalos tanúk vallomásukért pénzt kaptak.

A súlyos ítélet általános meglepetést keltett. Tukának bőséges alkalma lett volna a letartóztatás elől megszökni, de ő inkább az eljárás megkönnyítése végett lemondott parlamenti mentelmi jogáról, hogy megőrdje nevét a bíróság előtt.

Az ítéletet általában a jövődó választások céljaira szolgáló politikai manővernek tekintik és a tót néppárt meg van győződve, hogy Tuka csak azt követelte amihhez a népnek az alkotmány szerint feltétlenül

Az új fővárosi törvény körül éles harc várható

Milyenek látja Ripka és milyenek Sipőcz a jövőt

— A Reggeli Ujság tudósítójától —

Ripka Ferenc főpolgármester tiszteletére rendezett néynapi vasorán, fehér asztal mellett, nyilatkozott a készülő fővárosi törvényről. Persze paradicsomi állapotokat ígért: — hiszen arról a javaslatról van szó, amelyik az ő információi alapján

készült és amelyik az ő képeire (!) változtatná át a főváros adminisztrációját — lomha gépezetté.

Ripkának nem kell a polgári élet öntudata, neki a hatalom kell és az — egyéni felelősség.

Hogy ez az utóbbi a gyakorlatban hogyan fest, arról nem kell bővebben beszélni. Minisztert, főispánt, főpolgármestert még soha sem láttunk az ugynevezett egyéni felelősség sulya alatt nyögni. Erre ékes bizonyosság éppen Ripka maga, aki

főpolgármesterségének ideje alatt hibát hibára halmozott, anélkül, hogy akár vele szemben vetették volna fel, vagy akár önmagával szemben ő vetette volna fel a felelősség kérdését. De nyilatkozott az új törvény-

ről Sipőcz Jenő polgármester is, amikor költségvetési beszédét elmondotta. Sipőcz

a polgári önérzet hangján szólt és beszédéből az autonómia feltétele, a polgári munka megbecsülése esendült ki.

Ő nem a hatalmat reklamálta a maga vagy a tanács számára, hanem

az önredekézet a főváros polgársága számára.

Az ő beszéde azt jelentette, hogy ez a város a polgároké és nem süllyeszthető hatalomra törő, tehetőség nélküli való emberek játkészerevé.

A harc, amelyik a javaslat körül megindul, ekkeseredett és kiemletlen lesz. De eredménye csak egy lehet:

a polgárság akarataának kell érvényesülnie a Ripka akaratával szemben.

Ez nemcsak a kormány és az államhatalom érdeke, de érdeke — bármily furcsán hangozzék is — Ripkának magának is. Mert semmi sem tart örökké. Még a főpolgármesteri állás sem.

Tíz millió pengőért váltotta meg a kincstár Károlyi Mihály hitbizományaának negyven százalékát

— A Reggeli Ujság tudósítójától —

Károlyi Mihály vagyonekhozási perében tudvalevőleg olyan értelmű egyességet kötöttek, hogy a vagyon hatvan százalékát a kincstár, negyven százalékát pedig a hitbizomány kapja, amelynek gróf Károlyi József a birtokosa és hasznélvezője. Utóbb a gazdaságos felhasználás kedvéért célszerűbbnek találták

ha az egész vagyonkomplexum egy kézben, a kincstár kezében marad.

Ezt a megoldást főleg az a körülmény indokolta, hogy a hitbizományi vagyontömegekben számtalok, rétek, legelők, erdők, üvegyár, Parád-fürdő, városi ingatlanok és ingóságok vannak, amelyek hatvan, illetőleg negyven százalékos arány szerint igazságosan és egyenlően nem osztalhatók meg.

A tervet meg is valósították, még pedig oly módon, hogy a kincstár a Károlyi Józsefet illető negyven százaléknyi vagyont megváltása fejében tíz-

millió pengőt fizet a hitbizománynak. Ennek ellenében

Károlyi Mihály egykori hitbizománya teljes egészében a kincstár tulajdonába megy át.

A számadások átvizsgálásakor kitént, hogy a hatalmas vagyont 120 ezer pengő adóhátralék terhelte. Az óriás hátralékok az okozta, hogy az ingatlanok meglehetősen elhanyagolt állapotban voltak, amikor Téryy Béla zárgondnok átvette s ezért a befolyt jövedelemnek nagy részét elsősorban a vagyont fenntartására szolgáló hasznos beruházásokra kellett fordítani.

Most, hogy az egész vagyont a kincstár kapta tulajdonul

az adóhátralék behajtása tárgyalánna vált.

mert az állam saját magának az adóhátralékosnak nem lehet. Ezért az illetékes adóhatóságok rendelkezése folytán a Károlyi vagyont 120 ezer pengős adóhátralékok teljes egészében törölték.

A gyászmenet a brandenburgi kaput át az Unter den Linden és a Wilhelmstrasse gyászlobogós házi között földetlen fölvel sűrű sorokban álló közönség előtt haladt a külügyminisztériumig. A halottaskösi közvetlenül az elhunyt miniszter dolgozószobája előtt állt meg. A nyitott ablakban fehér virágok voltak. Itt Hindenburg birodalmi elnök elbucszott és két perc elteltével a temetési menet lassan tovább vonult. Az első koszoskosiek negyedkettőkor érkeztek meg a temetőhöz.

Félóra múlva dobpergés jelezte a halottaskösi közeledését.

A Frigyes császár-templom hangrajai megszólaltak és a koporsót bevitték a temető kápolnájába, ahova csak hozzátartozói, közvetlen munkatársai és barátai közül néhányan követték. Gyászének hangjai közben fehér liliumok között ravatalozták fel a koporsót, s azután Kessler dr. drezdai udvari hitzőnök, Stresemann barátja mondott bucsuztatót. A koporsót ezután kivitték a sírhoz, amelyet egy régi plátán alatt ástak meg és Stresemann kivánságához képest a Deutschland Deutschland über Alles hangjai közben bucsúztatták le. A Neogermania diákegyesület képviselője és a Nagy Frigyes-pályó nagymestere bucsuztatták még a halottat s ezzel a fényben uszó októberi napon véget ért a temetés.

Stresemann német külügyminisztert százezrek részvételével temették el

Hindenburg elnök a temetési menetben

Berlin, október 6.

Stresemann birodalmi külügyminiszter temetése ma délben volt a lakosság óriási tömegeinek részvételével.

A birodalmi gyűlés palotájának nagy üléstermében az elnöki emelvényen felállított katalifalkon feküdt a koporsó, a külügyminisztérium lobogójával leborítva. A koporsó mellett annak a diákegyesületnek vezetői álltak, amelyhez az elhunyt is tartozott, továbbá a külügyminisztérium fiatal tisztviselői. A koporsó-

előtt a koszoruk halomban heverték. A birodalmi kormány tagjai, valamint az egyes német országok képviselői, a birodalmi gyűlés és a porosz országgyűlés tagjai voltak a gyászoló közönség közt, a diplomaták karzatán pedig teljes számban megjelent a diplomáciai testület.

Kévszel 11 óra előtt Hindenburg birodalmi elnök lépett be Stresemann özvegyével és két fiával. Miután Beethoven Coriolanusának nyitánya elhangzott, Müller Hermann birodalmi kancellár mondotta el gyászbeszédét:

életének nagy tragikumja az, hogy a rajnai németek felszabadulásának idejét már nem érthette meg.

Híven alapelvehez: „tiszteld a régit, dolgozzál a jelenért, higgy a jövőben” sikerült neki az új állammal kibékíteni sokakat, akik eleinte durrzoga félrelóttak. Ha ma népünkön végighullamzik a mély gyász érzése, ha ellenfelei is meghajlítják a lobogót ravatalánál, akkor ez a gyász nemcsak a nagy államférfiúnak s vezérnek szól, hanem az embernek is, akit mindnyáján szeretünk. Stresemann, mint Németország egyik újjáépítője, bevonul a történelembe.

A birodalmi kancellár mely hatást keltő beszéde után az Erioca gyászindulója zendült fel és azután kivitték a koporsót az ülésteremből. Gyászlobogós repülőgépek raja keringett a birodalmi gyűlés palotája és a Köztársaságtér felett, amelyen sűrű sorokban hatalmas embertömeg gyűlt össze.

A koporsót a hatlovas gyászhintóra emelték. A birodalmi gyűlés palotájának léposos feljárójánál Kardorff alelnök a birodalmi gyűlés és pártíveinek nevében bucsuzott Stresemannról.

— Az elhunytat — mondta — szerették és istenítették hívei, mint senki más, s gyűlöltek és tamadtak ellenfelei, mint ritkán politikust és államférfit. A harc embere volt ő és ebben a harcban ő volt a győztes, amíg szíve dobogott. Népeért és hazájáért folytatott munkájában önmagát emésztette fel.

Kortársai félreismerték, az utókor igazságot szolgáltat majd neki.

A beszéd elhangzása után megindult a gyászmenet. Az élen rendőrszakasz lovagolt utána zenekar haladt. A halottaskösi után közvetlenül Stresemann hozzátartozói, majd a Birodalom elnöke, a birodalmi kormánytagjai, a külügyi diplomaták és egyéb kiváló személyiségek haladtak.

Stresemann szerezte vissza a németek tekintélyét

— A német külügyminiszter ravatala mellett — mondta a kancellár — ott áll lélekben az egész német nép, amely egyik legjobb fiát veszítette el benne és a világ, amely nagy államférfit és jóakarátu embert becsült benne. A háború elvesztése után csak az az egy óhajítás töltötte be lelket, hogy szolgálja a birodalom újjáépítését és a német nép talpraállását.

Amikor a külpolitika vezetése hat évvel ezelőtt elhívták, lehetségesnek látszott a birodalom széthullása.

Ma pedig a népek tanácsában tekintélye van, mint nagyhatalmat elismerték, ha nem is áll rendelkezésre olyan fegyveres erő, mint más népeknek. Senki közülünk nem tagadja népünk nagy nyomorúságát s azt, hogy az elvesztett háború mely sebeket ütött rajtunk, amelyek ma még nagyon fájnak, de dőre vagy rosszindulatú az, aki tagadja, hogy Németország ebben a hat esztendőben jó darabtal jutott előbbre. Ebben az emelkedésben Stresemann Gusztávnak döntő része volt. Csak a megértés, a béke politikája útján lehetett volt ellenfeleinkkel meggyezésre jutni. Ennek felismerésével teremtette meg Stresemann a locarnói konferenciát, amelyet követett Németország belépése a Nemzetek Szövetségébe.

A londoni konferencián, ahol a Dawes-tervezet segítségével a jó-

Andrássy Gyula posthumus pöre Esterházy grófnővel egy gyöngyvakék miatt

— A Reggeli Ujság tudósítójától —

Ismeretes az a per, amelyet néhai gróf Andrássy Gyula indított gróf Esterházy Jánosné ellen ékszernek letébehelyezése iránt. Andrássy ugyanis kezességét vállalt nagyobb összeg erejéig Esterházy grófnőért, aki megállapodás szerint köteles volt a kölcsön biztosítására bizonyos ékszereket a Pesti Hazai Takarékpénztárnál letébe helyezni. A grófnő ennek a kötelezettségének csak részben tett eleget, mert egy értékes gyöngyvakék letébehelyezését elmulasztotta.

Hosszas bizonyítási eljárás után

Mareelly Béla tanácselnök marasztaló ítéletet hozott, amely ellen benyújtott fellebbezéssel még Andrássy Gyula cletében, a nyáron foglalkozott a budapesti ítéletábla. A felek előterjesztése után a tábla elrendelte a felek személyes meghallgatását és annak foganatosítása végett az iratokat a törvény-székhöz visszaküldte.

Mareelly Béla tanácselnök a tábla határozatának teljesítése végett novemberre tűzött határrapot, amelyen azonban Andrássy Gyula gróf halála miatt már csak gróf Esterházy Jánosné lesz kihallgatható.

Ellensúly nélkül

A Magyarországi Szociáldemokrata Párt október 13-án nagy népgyűlést tart Budapesten. Még néhány esztendővel ezelőtt úgy hatott volna ez a bejelentés, mint a villámcsapás: az ugynevezett polgári társadalom azonban ma már közömbösen megy el mellette, természetesen veszi a dolgokat. A rendszer hozzászoktatott mindenkit ahhoz, hogy nincsenek lehetetlenségek, hogy minden, ami történik, a közvélemény és a közgondolkozás kikapcsolásával történjék. E politikának logikája nem adhatott más eredményeket a magyar társadalomnak mint azt, amely ismét szerephez juttatta a szociáldemokráciát, amely a maga rozzant sablonos és elkopott szervezkedésével, szervezkedő mechanizmusának ócskavasra emlékeztető avultságával mégis tényezővé tudja tenni azokat az elemeket, amelyek háttérjévé és erőforrásává a trianoni omlásnak.

A rendszer egyensúlyozó tényező szerepét szánta a szociáldemokrata partnak: arra azonban nem gondolt, hogy magának az egyensúlyozó szervnek szüksége van egy másik ellensúlyozó tényezőre, a nemzeti társadalom öncélú szervezkedésére. Ez a folyamat az ellenforradalommal meg is indult, sőt egy bizonyos irányú tulcszervezkedés jelentkezett mindenütt, amelyből azonban ki lehetett volna építeni a nemzeti elemek nagy összefogó szervét, hogy a szét-szort erők egységes nyomatékkal, egységes közvéleménnyel, és egységes sullyal essenek az ország politikájának mérlegébe. A rendszer azonban nem tűrte meg a fejlődőképes nemzeti szervezkedést, a magyar nacionalizmusnak azt a felfelé törekvő áramverését, amely magának biztos medret akart törni, hogy érvényesüljön. A rendszer versenytársat látott minden öncélú szervezkedésben, anélkül, hogy a másik oldal meglévő szervezeteit legyengíthette volna, annyira, hogy teljesen súlytalanná váljanak. Ami gyengülés jelentkezett a szociáldemokrácián, csak a belső tehetetlenségnek és tehetségtelenségnek, s a vezérkar korrumptságának számlájára íródik. Az ódon marxi dogmatika az ötletelen és tehetségtelen taktikázás, a munkástömegek igényeinek és céljainak elejtése, a friss és fejlődő élet levegőjétől elzárt mozgalmi élet sok mindent letörtek a magyarországi szociáldemokrácia harcoképességéből, de teljesen semmivé tenni mégsem tudták. A rendszer a maga hatalmi eszközeivel féken tudja ugyan tartani a be nem vallott vágyak érvényesülését, azonban már nem tud sulyt, erőt és nyomatékot adni a nemzeti társadalomnak, amelynek pedig születését, létét és fennállását köszönheti.

Odafent a rendszer elgondolástervezetében bizonyos külpolitikai kényszerekre hivatkoznak, amikor szabadjára eresztik a szociáldemokráciát, amely a maga minden gyengesége mellett is meg tud mozdítani néhány ezer embert, minden valószínűség szerint azért, hogy ellenértékeket csikarhasson magának és visszaállítsa a hatalmi helyzetnek régi egyensúlyát. Csak a szociáldemokrata párt teljes tehetetlensége teszi szükségtelemmé és feleslegessé az aggodalmat, a lerászpolyozott fogu oroszán szivesebben eszik rostélyost, mint emberhúst, azonban nem jelenti azt, hogy a nemzeti gondolat tábora ne jelentkezhessék ugyanolyan joggal, mint a szociáldemokrácia. A szociáldemokrácia a sablonosan megszervezett kisebbséget jelenti, míg a nemzeti társadalom a teljesen szervezetlen többséget.

A bécsi emigráció ugynevezett likvidálása is ide tartozik. Micsoda lelki változáson ment keresztül a magyar társadalomnak az a része, amely az ellenforradalom idején még gondolatban sem merete volna megengedni, hogy valaki Garami Ernő hazatéréséről beszéljen. A lelki és anyagi torturáknak micsoda borzalmain kellett keresztülvágódnia az ellenforradalmat tápláló rétegeknek, amikor szóltanul veszi tudomásul, hogy a bécsi emigrációt baba engedik. De talán fásultságában és elközömbösülésében sem hagyhatják minden szó és minden megjegyzés nélkül ezeket, s aligha hisszük, hogy haberkoszoruvál várja Garami Ernőt, vagy Buchinger Manót és hogy lelke mélyéből örvendene annak, hogy a szociáldemokrácia elmondhatja véleményét a rendszerről és felfogását az ország állapotáról.

Mindez elmúlt: ellillant ellenforradalmi romantika, a nemzeti közvélemény megszűnt hatóerő lenni, közvéleménytelenül, tisztán hatalmi eszközök tengelyén forog a politika, a rendszer sinszála. Biztosan rohan előre, hol lassít, hol gyorsabbá teszi mozgását, azonban ki biztosít arról bárkit, hogy egy ponton valahol meg nem szakadna a sinszálak és nem vágódik darabokra az egész szerkezet? Vajjon ki lesz az, aki átveszi a magyar s a magyar fajta életnek irányítását, ki lesz az, aki vállaira veszi azoknak a nagy kérdéseknek sulyát, amely kérdések sulya még ennek a rendszernek a vállát is betörte és megroppantotta, pedig fölényes taktikai készséggel, ügyeskedéssel, káprázató technikával igyekezett enyhíteni azokon. Hol lesz és hol van a nemzeti társadalom, hol van a magyar nacionalizmus szervezett háttérjévé, támasztéka és erőforrása, hol vannak a magyar népi rétegek szervezetei, amelyeknek védővonalán belül nemesak a maga kaszt-érdekeit, hanem az egész magyar nemzet történelmi jussát és érdekeit is át tudná menteni a jövőbe. Amikor az elvtársakhoz és a proletárokhöz intézett felhívást olvassuk, joggal vetődik fel a kérdés, hogy hol vannak? Csak baloldali eselekvőszabadságot látunk, radikális készülődéseket, s velük szemben a rendszer nagy hatalmi mennyiségeit, de nincsenek sehol a magyar népi erők, amelyek nélkül talán megnyugtatóbb érzéssel vennénk tudomást arról, hogy Magyarország demokratizálásával a pesti aszfalt-demokrácia régi professzionizmusa foglalkozik megint s egy nagy gondolatot örökre kiszajátítanak a maguk külön vicinális érdekű legsajátabb használatára.

Hétnapi fogházat kapott a tarpai csendőrtiszthelyettes

Zsilinszky Endre megbilincseléseért

— *A Reggeli Ujság tudósítójától* —
Vitéz Bajcsy-Zsilinszky Endre június 29-én Tarpára ment, hogy petíciójához a szükséges anyagot összegyűjtse. Tarpán a nép nagy lelkesedéssel fogadta, azonban a csendőrség az összeverődött tömeget erőszakkal feloszlatta s eközben Bálint Márton, tiszthelyettes, a tarpai csendőrség vezetője durván reáfojt Zsilinszkyre, akit megbilincseltek.

A csendőrség vezetője megtette a maga jelentését, de Zsilinszky Endre ugyancsak feljelentéssel élt Bálint tiszthelyettes ellen. Zsilinszky ellen eljárást akartak indítani.

a fegyveres erő elleni lázítás büntette miatt.

azonban a debreceni királyi ügyészség ezt a vádat, mint neveltséget és lehetetlent, elejtette.

A tarpai csendőrség felettes hatósága, a mátészalkai szárnyparancsnokság Bálint Márton tiszthelyettes fegyelmi büntetéssel sújtotta

s mindössze hétnapi fogház-büntetést szabott ki rá.

Jellemző, hogy a tiszthelyettes a történetek után továbbra is Tarpán maradt, mint az ottani csendőrség parancsnoka.

Gömbös Gyula látogatása Mussolininél

Az olasz és délszláv sajtó a találkozás jelentőségéről

— *A Reggeli Ujság tudósítójától* —
Gömbös Gyula, a mint a sajtó már megírta, augusztus második felében Olaszországba utazott tanulmányútra. Ertesülésünk szerint Gömbös Gyulát Mussolini magánkihallgatáson fogadta, amely egy és egy negyed óra hosszat tartott.

Az olasz kormány elnöke és Göm-

bös Gyula között történt beszélgetésről természetesen nem szívtárgyolt ki semmi sem, azonban egyrészt az olasz, de különösen a délszláv sajtó foglalkozik még most is, jóval a találkozás után, e beszélgetés jelentőségéről. A honvédelmi államtitkár látogatása Rómában teljesen magánjellegű volt.

A császári Burg udvarán, a hősök terén népgyűlés követelte vissza a kisantant által elrabolt területeket

Bécs, október 6.

— *A Reggeli Ujság tudósítójától* —

Az összes nemzeti érzelmi alulakulatok és egyesületek népgyűlést hívtak össze a császári Burg udvarára, amelyet az utóbbi esztendőök óta hősök terének hívnak. A gyűlés jelentőségét fokozta az, hogy a Heimwehrek is megjelentek. De jelen volt gróf Stahrenberg is, aki egy ötszáz főnyi lovasapatot állított fel saját költségén s emellett még egy harminc tagu Heimwehreneket is szervezett. A gyűlésen körülbelül tizenötezer főnyi tömeg jelent meg, hogy érdektelen szemlélet nem volt köztük, bizonyítja az, hogy a költségek fedezésére mindenkinek negyven garast kellett fizetnie, ezt az összeget azonban a legtöbb résztvevő túlfizette. Olyan hazafiak voltak ott, akiket nem a kíváncsiság hozott oda, hanem akiket a Heimwehrek utóbbi időben fokozott tevékenysége készítetett nagyobb érdeklődésre.

A népgyűlésen Waber, a nemzetgyűlés volt elnöke, Wotawa a nagy német párt elnöke, Gleichsbach, az egyetem rektora és dr. Schaffer, a műegyetem rektora szóltak fel. A szónokok között a legnagyobb hatást váltotta ki dr. Riel, aki rámutatott arra, hogy az ántant a békeszerződésekkel igazságtalan helyzetet teremtett. A mostani osztrák köztársaságot akarják felelőssé tenni a háborúért, és olyan békefeltételeket kényszerítettek rájuk, amelyek vérlázítóak.

Tiltakoznak az ellen, hogy

Troppaut és Karlsbadot, ezeket a teljesen és tökéletesen öregi és német városokat a cseh-

nek, hogy Marburgot a jugoszlávoknak és Bodent Olaszországnak juttassák.

Nem nyugszanak addig, amíg ezeket az elrabolt német területeket vissza nem kaphatják. A világtörténelem már sokkal különb változásokat produkált. Példaképpül Apponyit, ezt a nagy magyar államférfut állítja az osztrákok elé és odaköltöztette az ántantnak: nie, nie, niemals, ezek a területek nem maradhatnak a bitórlók kezén.

A népgyűlés a következő határozati javaslatot fogadta el egyhanguan: — A népgyűlés tiltakozik a Saint-Germain-i béke igazságtalan rendelkezései ellen. Ez a szerződés erőszakot követelt el Auszrián és megfosztotta az osztrák népet az örendelkezés jogától. Az osztrák nép a békeszerződés tizedik évfordulóján felemeli hangját ellene és a világ minden népének oda-költöztette:

— „Ha a békét akarjátok szolgálni, tegyétek jóvá azt az igazságtalanságot, amelyet elkövetettek: Adjátok meg, hogy anyorogjunkhoz, Németországhoz csatlakozhassunk.”

Elhatározta a gyűlés, hogy ezt az egyhangulag hozott határozatot a Bécsben akkreditált összes külföldi követséghez eljuttatja.

Budapesttel villamos összeköttetésben álló rend. tan. városban működő bank részvénymajoritása kedvező conditiokkal személyi terhek nélkül azonnal is átadó. Felvilágosítással 9—1 óráig a kiadóhivatal szolgál.

A bécsi szocialisták gyilkosokat delegáltak az esküdtek közé

Hamisítások miatt a vádlottak padjára kerül egy szocialista városi tanácsos és a főszólamási hivatal vezetője

— A Reggeli Ujság tudósítójától —

A nemzetgyűlési választásokon jogosult szavazók névsorát Bécsben a polgármesteri hivatal állítja össze. Régen él a gyanu, hogy a vörös városi választók összeállításánál mesterkedik, a polgári érzelmi szavazókat „kijelelik” és így a vörös választók számát emeli. Sőt olyanokat is felvesz a listába, akiknek nincs szavazati joga.

A közfunkciókat teljesítők összehírásánál nemrég az a rettenetes tény került ki, hogy

a városháza esküdtbiráknak minősített olyan embereket, akik büntetett előéletűek

akik választóképeségét jogerős ítélet függesztett föl. Megtörtént, hogy

az ítélkező esküdtek között helyet foglalt egy gyilkosságért büntetett ember is.

A botrány annyira felháborította a városháza képviselő-testületnek polgári tagjait, hogy nyílt ülésen szótartottak és a polgármester kénytelen volt megígérni, hogy a listákat

ezentul az államrendőrség által felülvizsgálta. Alig fogott a rendőrség e munkához, máris olyan 1200 nevet talált az esküdtek listáján, amelyeknek viselői súlyos bűncselekmények miatt elvesztette polgári jogait. De a vörösöknek éppen ez a társaság kell.

A belügyminiszter, illetve a kancellári hivatal utasítására az államrendőrség felülvizsgálja a nemzetgyűlési választók névsorát is. Bécsnek egymilliókétszáz ezer választóját egyenként ellenőrizni óriási feladat s a munka csak lassan halad, de az eredmény klasszikus,

már eddig 4000 olyan emberre akadt a rendőrség, aki nem igen kaphat erkölcsi bizonyítványt.

Pedig éppen ezek kellenek a vörös uralomnak, ezekre mindig építhet, ezek mindenre kaphatók, nemcsak választási visszaélésekre.

Néhány nap múlva a büntető törvényszék Mader Ferenc városi tanácsost és Papauschek Józsefet, a városi felszólamási hivatal vezetőjét vonja feleletre hamisításokért és

viszaéléseikért, amelyeket 1927-ben a wachingi szavazó-kerületben követték el. A választáson — ilyen praktikák mellett — a többség a szocialisták kezébe jutott s a polgári pártok feljelentésére megindult vizsgálat háromszáz esetet derített ki, amelyekben az említett két városi funkcionárius segítségével a vádlottak — persze megbízható vörös legények — jutottak az urnák elé.

Közülük 85-öt a büntető bíróság már elítélt s most újabb 400 vádlottra vár hasonló sors, de a vádlottak padjára kerül a két városi főtisztviselő is. A pör a különben nem kényes izlésű szociáldemokrata párt kinos helyzetbe sodorta. Azonfelül, hogy bírói ítéletek tömege bélyegezi meg visszaéléseiket, még

az elítélt „elvtársak” egy része is a párt ellen fordul és kártérítésre akarja perelni a vezetőseget,

mert a párt készítette őket a visszaélések elkövetésére, amelyek miatt szegény és kár háramlik rájuk.

A rendőrség még nem agnoszkálta a Washington szobor öngyilkosát

Betörések, öngyilkosságok, szerencsétlenségek

— A Reggeli Ujság tudósítójától —

Pesterzsébeten a Pötenberg-utca 90. szám alatt súlyos szerencsétlenség történt. Klein Adolfné 40 esztendő háztartásbeli aszszony spirítusz gyorsforralón tejet akart melegíteni. A gyorsforraló felrobbant és a kiömlő spirítusz meggyújtotta Klein Adolfné ruházatát. A szerencsétlen aszszony égő ruhával rohant ki a házból, az udvaron súlyos égési sebekkel összecsett. A szomszédok siettek segítségére, akik eloltották égő ruházatát, majd a pesterzsébeti mentőket hívták, akik életveszélyes állapotban a Szent István-kórházba szállították.

Kispesten a Petru-ucca 20. számú ház előtt Cser János 11 esztendő tanuló egy kilőtt töltényhüvelyt talált, amelyet kalapálni kezdett. A töltényhüvelyben ugylátszik még robbanóanyag volt s az ütések következtében egyszerűen csak felrobbant. A szétröpülő szilánkok a kishűt arcán, kezén rendkívül súlyosan megsebesítettek. A kispesti mentők a Szent István-kórházba szállították.

Horacek Ignác 25 esztendő szegedi lakos, magántisztviselő, a Podmaniczky-utcaiban egy 8-as jelzésű robozó villamoskoosi elé vetette magát. A villamos vezetője teljes erővel lefékezte a kocsit, azonban a kerekek mégis súlyos sebeket ejtettek a fiatalember testén. A mentők a Kun-uccai kórházba szállították, ahol elmondta, hogy Szegedről jött fel Budapestre állást keresni, azonban seholy sem tudott elhelyezkedni. Végül elkeseredésében elhatározta, hogy öngyilkosságot fog elkövetni s a villamos elé dobja magát.

Horacek Ignác állapota súlyos. Kispestről jelentették a főkapitányságnak hogy a Nagy Sándor-uccában játszódozó gyerekek egy gödörben egy emberi kéz bal hüvelykujját találták. A rendőrség a nyomozást megindította.

Az elmúlt éjszaka a Váci-ut 8. számú házban lévő trafikba beakartak törni. A betörők munká-

ját egy rendőrszem megzavarta és rövid dulakodás után a rendőrök sikerült is mind a két betörőt megkötözni és a főkapitányságra vinni. Egyiket Nagy Józsefnek, másikat Fenyvesi Ferencnek hívják. Mindketten foglalkozás nélküli pincérek. Beismerő vallomást tettek, letartóztatták őket.

Az Aréna-ut 55. szám alatt levő zsidó templomba az elmúlt éjszaka betörték. A betörők egy ezüst tálat és egy kancsót vittek el magukkal. A tetteseket a rendőrség keresi.

Két nappal ezelőtt a Dunából a Vigadó-tér irányában 30 év körüli férfi holttestét fogták ki. A rendőri nyomozás most megállapította az ismeretlen férfi személyazonosságát. Ezek szerint Kovács Sándornak hívják, 30 esztendő munkás, aki nagy nyomóra miatt menekült a halálba.

Vasárnap mult egy hete, hogy a kora reggeli órákban a városligeti Washington-szobornál egy átlótt mellű 40-45 év körüli férfit találtak. Az ismeretlen halott ruháinak zsebeiben semmiféle személyazonossági okmány nem volt. Közvetlenül mellette egy kilőtt revolver hevert és egy tintával írott levél. Ebben a levélben az öngyilkos férfi arra kéri a rendőrséget, hogy személyét ne kutassák, mert úgy sem fogják megtalálni, ki volt s holttestét ne boncolják fel. Foglalkozásáról, vagy lakóhelyéről sem tesz említést, csak azt írta ebben bucsulevélben, hogy ő trianoni Magyarország áldozata. A főkapitányság az öngyilkos személyét még mindig nem agnoszkálta. Az öngyilkosról fényképfelvételeket készítettek, a melyeket azonban az újságok útján nem hoztak nyilvánosságra, hanem gondosan őrizve tartanak a főkapitánysági akták között. Hogy ilyen módon hogy akarják az öngyilkos személyazonosságát fényképek felismerése útján megállapítani, az egyelőre a rendőrség titka marad.

Leleplezték dr. Nikolényi Dezső rendőrfogalmazógyakornok siremlékét

— A Reggeli Ujság tudósítójától —

Vasárnap délelőtt 11 órakor meglepő ünnepség keretében leplezték le Nikolényi Dezső dr., a kommunai mártírhalált halt rendőrfogalmazógyakornok siremlékét a Kerepesti-temetőben. Az ünnepségen megjelent a belügyminiszter képviselőjeben Isselutz Aurél államtitkár és Kovács Dénes miniszteri osztálytanácsos. A budapesti államrendőrség képviselőjében Dornring Henrik főkapitányhelyettes a rendőrtisztikar élén, Török János rendőrfőparancsnok a csapattisztikarral, dr. Tirscher Ernő rendőrfőorvos, a főkapitánysági főorvosi hivatal vezetője, Dóra Sándor, Tóth Gyula rendőrfőtanácsosok és az összes kerületi kapitányságok vezetői. A budapesti királyi ügyészség Palányi Aladár, a székesfőváros pedig Czobor Miklós főjegyzőt küldötte ki a sirkő leleplezéséhez.

Az ünnepség a Híscskegy élelővel kezdődött, majd utána Dornring Henrik főkapitányhelyettes mondott nagyhatású beszédet.

— Mint a rendnek katonáját — mondotta Dornring Henrik dr. — a felfordulás eszevesztésége ölte meg, de élni fog a kötelesegteljesítés és halhatatlan példaadása, azé a rendőrtisztviselőé, aki spártai hősök módjára engedelmeskedett a haza szent törvényeinek.

A Fehér Ház Bajtársi Egyesület megbízásából Berentes László méltatta dr. Nikolényi Dezső rendőrfogalmazó kommunai alati hőstételt. A beszédek elhangzása után lehullott a lepel és előtűnt Lányi Dezső szobrászművész pompás alkotású siremléke. Egy oszlopalakú, termésköböl képezett obeliszk, amelynek a tetején rendőrdíszes sisak, a homlokzatán pedig bronzból kivert kard díszelg. A jelenvoltak perekkig megilletődve nézték a művészies műemléket, amelyet a szobrászművész pusztán tiszteletből készített Nikolényi Dezső sírhelyére. A Himnusz elnevelésével az ünnepség véget ért.

A cserkészruhában szélhámoskodó zenészt újra letartóztatta a rendőrség

— A Reggeli Ujság tudósítójától —

A Reggeli Ujság multheti számában megírtuk, hogy két egyetemi hallgató az Andrassy-úton igazolásra szólított egy cserkészruhás fiatalembert. A cserkészruhás férfi nem akarta magát igazolni, mire rendőr érkezett a helyszínre, aki az egész társaságot bekísérte a VI. kerületi kapitányságra. Itt kiderült, hogy a cserkészruhás fiatalember jogtalanul viseli ezt a formaruhát, neve Arany László, büntetett előéletű és miután szélhámosságokat követett el, a rendőr-büntetőbíró utápi elzárásra és 100 pengő pénzbüntetésre ítélte. Azonnal letartóztatták és a tolonaháza kísérték büntetésének kitéltésére.

Arany László a büntetését most kitöltötte a tolonaházban, azonban nem boesátották szabadon, hanem atkísérték a főkapitányságra, mert közben bűnvádi feljelentések érkeztek ellene családi miatt. Egy értékebb hegedűt csalt ki, amelyet eladott s a pénzt elcsikkasztotta. A viharosmultú fiatalembert a rendőrség újból letartóztatta.

KOSZTÜMÖT, felöltő, télikabát, ruhát olcsón készít LEVICZKY női szabó

VI. Hegedűs Sándor-utca harmincegy

Börgarnitúrák, velurgarnitúrák, szalonvitrinák, szelönök, matracok és minden a szakmába vagy munkák jutányos áron SCHAUCH Kárpitosnál Vörösmari-utca hetvenegy (Podmaniczky-utca) nál

NYEREMÉNYEK

az új m. kir. osztálysorsjátékban

Az elérhető legnagyobb nyeremény:

Pengő **500.000** Pengő

Jutalom és nyeremények:

300.000
200.000
100.000
50.000
40.000
30.000
25.000
20.000

stb., stb., összesen közel

8 millió pengő középpénzben.

84 000 sorsjegy közül 42.000 biztosan nyer, tehát minden második sorsjegy!

Első húzás október 26-án kezdődik!

Sorsjegyek a hivatalos áron:

Egész 24 P	Fel 13 P	Negyed 6 P	Nyolcad 3 P
---------------	-------------	---------------	----------------

az összes drusitólknál kaphatók.

Közéletünkben a revízió az egyetlen gondolat, amelynek átütő ereje van — mondotta Herczeg Ferenc, az aradi vértanuk emléktünnepén

— A Reggeli Ujság tudósítójától —

A Délvidéki Otthon kebelében alakult Aradi Szövetség vasárnap délután 6 órakor a vármegyeháza díszteremében emléktünnepélyt rendezett az aradi vértanuk emlékére. A vármegyeháza nagytermét nagyszámú és előkelő közönség töltötte meg, amelyek sorában ott volt: Karafáth Jenő, a képviselőház háznapja, Józson Miklós unitárius püspök, Rakocskzy Endre, Sármezey László és még számosan.

Gróf Károlyi Gyula, az Aradi Szövetség elnöke nyitotta meg az emléktünnepélyt, hangsúlyozva, hogy az aradi tizenhárom vértanút sok mindent tanulhatunk, csak kishitíséget és esőigédséget nem. Az elnök megnyitó szavai után a Budai Dalárda elénekelt a Hízszekegyet, majd gróf Klebelsberg Kunó vallás- és közoktatásügyi miniszter ünnepi beszédet mondott.

— A trianoni időket, ami baby-loni fogságunk idejét, egészségben kell átélme a nemzetnek azért, hogy ha fordul a dolog, hogy javíthatunk a helyzetünkön, nemzetünk teljes fizikai és erkölcsi egészségében álljon ott.

Mi büszkén és bátran mondjuk a világ többi népeinek, hogy mi a mártírok nemzete vagyunk.

— Az eszmények hálasak katonáinknak. Az aradi tizenhárom nem embereket szolgált, hanem eszmények voltak szent katonái s a nemzet most, 80 esztendő múltán is éppen olyan szeretettel öleli magához nemese emlékkéit, amint akkor az özvegyek és gyermekek siránkoztak vesztőhelyük fölött.

A miniszternek nagy tapsallal és éljenzessel fogadott ünnepi beszéde után a Budai Dalárda adott elő hazafias énekeket, majd Herczeg Ferenc lépett a dobogóra:

— Örömmel vállaltam ezt a feladatot — mondotta, — hogy a revíziós mozgalmakról beszéljek, mert azt tartom, hogy a revízióról beszélni kell, valahányszor alkalom nyílik rá. A magyar revíziós mozgalom népmozgalom. A kormány hozzájárulása nélkül jött létre, mint milliók háborgó jogérzetének megnyilatkozása.

Közéletünkben a revízió ma az egyetlen gondolat, amelynek olyan átütő ereje van, hogy senkinek szállhat vele szembe.

A revíziós harc két fronton folyik: egy belsőt és egy külsőt. A belső fronton a feladat a magyar közvélemény egységes megszervezése. Trianon katasztrófális helyzetbe sodorta gazdasági életünket s a tapasztalat szerint az ilyen súlyos krízisek ki szökhetik el a szociális ellentéteket és olaját szökik önteni a párt és az osztályharcok tüzebe. A kasantant-politikusok igen is belevonták számításukba a hagyományos magyar pártoskodást, amelyből azt remélték, hogy le fogja fegyverezni s meg fogja bénítani Magyarországon a nemzeti irányt. Sőt abban is reménykedtek, hogy demokrata jelszavak hangoztatásával sikerül majd a magyar proletárság sorából valami idegenlégifélté toborozniok, amelyet eseh, vagy román zászló alatt harcra vihetnek a magyar nemzeti gondolat, vagy mint ők mondják, a sovinizmus ellen. Ez a számítás a mai napig nem vált be.

— Kifejezetten gyűvünk a külföldi közvélemény felvilágosítása. A háborús pszichózis ellanyulása óta a kultúrnetzetek körében egyre fokozódó hajlandóság mutatkozik a magyar igazság felismerésére. Mint a revíziós mozgalom eddigi eredményét megállapíthatjuk,

nincs az a hatalom, amely másodsor aláírta a trianoni szerződést.

— A világtörténelem megengedte magának azt a tragikus tréfát, hogy megcsinálta a nemzetiségi egyenleg ellenpróbáját, amikor nagy kisebbségeket adott az utódállamok kezébe. Az a körülmény, hogy Belgrád csak véres abszolutizmussal tudja a horvátokat bent tartani a jugoszláv államban, az a tény, hogy Prága embertelen bírói ítéletekkel tud csak védekezni a től autonómia ellen, erősen megkopasztották a kasantantállamok nyugateurópai nimbuszát és előkészítik a magyar nemzetiségi politika rehabilitálását.

— A tapasztalatok, amelyeket a Revíziós Liga külföldi felvilágosító munkájával szerzett, azt bizonyítják, hogy a magyarság történelmi jogainak hangoztatása, vagy nemzeti szerencsétlenségünk cseleltése alig van hatással a külföld jóindulatú és elfogulatlan közvéleményére. A győztes államokat ma csak egy vágy, a béke vágya hevíti és ennek a gondolatnak mindent alávetnek, egy ilyen kis nemzet existenciáját is. Ez érthető is, mert egy újabb világháború semmi haszonnal nem járhatna a mai győztesekre, esetleg azonban veszélyeztetné a fehér fajok világalgalmi helyzetét, nekünk magyaroknak tehát a revízió problémáját a világ békeszeretelének szempontjából kell beállítani.

— Ha viszont felvetik a kérdést, miféle reményekkel tekinthetünk a jövőbe, az én egyéni meggyőződésem az, hogy a revízió kérdése rövid időn belül, sokkal gyorsabban, mint a közvélemény hiszi, aktualitást fog nyerni a nemzetközi hatalmi fórumok előtt.

Herczeg Ferenc beszédét nagy tapsallal és éljenzessel fogadta az ünnepi közönség. A Budai Dalárda elénekelt a Himnusz és ezzel az ünnepély véget ért. A közönség a vármegyeházáról a Szabadság-térre vonult, ahol az országzászló előtt Ortutay Tiszti Lajos miniszterelnök ünnepi beszédet, mely után koszorút helyeztek el az emlékműre.

Gárdonyi József a pesti Szent Imre Kőr elnöke, mondotta a megnyitó beszédet, üdvözölte a boroszlói tanárokat, akiket a diákok hosszasan ünnepeleket. Az üdvözölést a német professzorok felállással köszönték meg. Jakobov Antal, Tormay, Kaesoh Pongrác és Koudola dalokat énekeltek. Az ünnepi beszédet Józson Miklós unitárius püspök mondotta, melyben többek között így szólt:

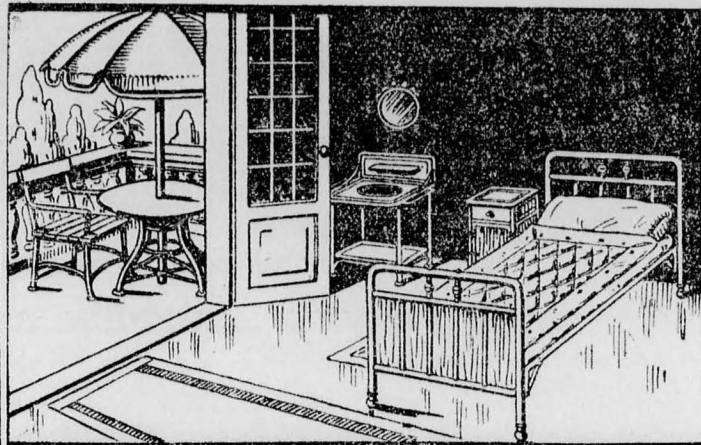
— Ez a terem, — bármi is mások a rendeltetése — most templom, melybe közös szent tűz lohog, az ifjúsági zászlók vallásos lobogók s akik jelen vannak, diákok, tanárok, vendégek, valamenynyien szolgálnak az örök magyar hazá templomában.

Az ünnepi zárszót ifjú Strobel Sándor, az Emericana conseniora mondotta. Végül az Egyetemi Énekkarok elénekelték a Nem, Nem, Sohát és a Himnusz.

Venizelosz Belgrádban

Belgrád, október 6.

Venizelosz görög miniszterelnök fél 12 órakor Belgrádba érkezett. A pályaudvaron Marinkovics külügyminiszter, Bosko Jectics udvari miniszter, továbbá a belgrádi görög követ a követtség személyzetével, valamint a belgrádi görög kolónia több képviselője fogadta. Délben Marinkovics a Jockey Clubban villásreggelit adott a görög miniszterelnök tiszteletére, este pedig Zsvickovics tábornok miniszterelnök a királyi gardakaszinóban ad bankettet. A belgrádi sajtó, mint régi kipróbált barátot üdvözli Venizelosz görög miniszterelnököt.

HAIDEKKER-VASBUTOR

VIII., Üllői-ut 94. — Fiók: VIII., Fiumei-út 3.

Egy magyar gyárigazgató véres tragédiája Bécsben

Agyonlőtte a kedvesét, aztán öngyilkos lett

Bécs, október 6.

— A Reggeli Ujság tudósítójának telefonjelentése. —

A XVIII. kerület egy esendes uccájában, a Bastien-ucca 22. számú villában hónapok óta lakik mint albérlő a magyar származású Bársony Imre, a bécsi „Garbe” mezőgazdasági gépgyár igazgatója. A harminckilenc éves igazgató jómódban él és a házbeliek szerint nagy nőbarát hírében állott. A lakásban eselődés nem tartott, csak egy takarítónő járt hozzá. A takarítónő, amint ma reggel szokott munkája ellátására a villába érkezett, Bársony Imre hálószobáját zárva találta és amint az ajtón hallgatkozott, a hálószobából erős hörgést hallott. Azonnal értesítette a rendőrséget s mikor a hálószoba ajtaját feltörték, az ágyban egy szegymű pírjában öltözött nő találtak, akinek halántékából csurgott a vér. A házbeliek szerint a nő, akit Stadlernének hívnak, valóféltben levő asszony és még szombaton este jött Bársony Imre lakására. Az ágy mellett fekvett Bársony, aki már halott volt. A lakásban talált levelekből arra következtetnek, hogy Bársony agyonlőtte az asszonyt, mert azt hitte és talán volt is oka rá, hogy az asszony őt épp úgy megcsalja, mint egykori férjét. Amikor a rendőrség megerkezett, az asszony még élt, de néhány perc múlva kiszáradt. Mindkét holttestet a halaházba szállították.

Adómoratóriumot kérnek az ügétő bukmékerek

Jövőre megszűnik a közös fogadóiroda

— A Reggeli Ujság tudósítójától —

Az ügétő bukmékerek részére úgy látszik nem ütött be az idei szezon, mert a minap elhatározták, hogy adóik fizetésére moratóriumot kérnek, mert nem képesek kötelezettségeiknek teljes mértékben megfelelni.

Sportkörökben a bukmékereknek ez az akciója meglehetősen nagy feltűnést keltett és többen hangoztatták, hogy az ügétő-ringel renbe kell szedni és az engedélyeseket jobban megválasztani, olyanok közül, akik anyagiaktban jobban megalapozottak.

Ugyancsak szó esik, hogy a galopbukkerek közös fogadóirodáját, amely a háború óta működött, megszüntetik és jövőben már minden egyes bukméker a maga külön fogadóirodájában bonyolítja le üzletét.

A közös fogadóiroda megszüntetése nem a bukmékerek elhatározásából fakadt, mert hiszen ez tette lehetővé, hogy gyenge odd-szokot kínáljanak. Több istálló tulajdonos erőlyes sürgetésére a Lovanyelet fogja kényszeríteni a bukmékereket a közös fogadóiroda megszüntetésére.

A Derby-nyerő Rabló helyzetlenül futott a St. Legerben

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

Ma futották a háromévesek utolsó nagy tenézsversenyét, a St. Legert, amelynek győztese Búske lett.

Búske a Királynő-díjban ötödik lett, míg a Millennium-díjban és az Osztrák derbyben dicsőséges Beaupreau második volt, míg a Magyar derby győztese Rabló, a mezőnyben végzett. — Hároméveseink gyengék és formájuk megcsufolásukat összevissza futkosuak, gyenge voltukra az is bizonyosság, hogy a St. Legerben két kanea végzett előbb.

A St. Legerben indítás után Buzogány állt az élre, majd a rövid

oldalon Rabló nyomult fel. Egy pillanatra Rendek létszik elől, de Beaupreau végül felnyomult, míg végül a távnl Búske előretör és könnyen győz a Lészvári-ló és Rendek ellen.

A kétévesek őszi nagy hendikep-jét Sonnenschein nyerte, a Kétévesek hendikep-jében a nagy favorit, Pas de Calais állva maradt az indításnál. A győztes Bernina lett. Az utolsó két futamban Hortobágy, illetve Sárkány győzött.

SEZLONOK matracok, ágylétekek legelőbbben részletek is kaphatók a 37. és 38. lételek HEERZKA kárpitosnál, VI. Jókai-ter 9. szám (Mozsán-utca sarkán).

Ötmillió dollárra zsugorodott a legnagyobb ajánlat a játékkaszinóra

Mit ígér papíron és mit vinne el tényleg a játékház — Részvénytársaság a koncesszió megszerzésére

140 vagy 35 százalék a haszon?

— A Reggeli Ujság tudósítójától —

Játékkaszinó. 1924. óta évről évre felvetődik a játékkaszinó alapításának gondolata. Fezörök és komoly pénzemberek járnak a minisztériumokban s igyekeznek koncesszió-leveleket szerezni anélkül, hogy akár az ajánlattevők, akár az egyes minisztériumok megfelelő módon tudnának ezzel a nagyfontosságú kérdéssel foglalkozni annál az egyszerű oknál fogva, mert *nincsenek ebben a szakmában — szakértők.* Ujabbán már szinte napról napra foglalkoznak a lapok is a játékkaszinó kérdésével, paradicsomot festenek a Balaton partjaira, Semmeringgé igyekeznek varázsolni a Dohogóköt, dollár- és pengómilliókról beszélnek, azonban arról senki sem írt még, hogy szemben a kecsgerítő ajánlatokkal,

mennyi pénzre kerül az országának a játékkaszinó.

Féltetve az álszemérmét és beletörődve abba, hogy ha a játékkaszinó nem rontja Franciaország és Olaszország erkölcsi nevét, nem árt Magyarországnak sem, kiharadt a számításból az a tétel, hogy *anyagilag mennyit jelent az országnak a játékkaszinó felállítása.*

Magyarországon nem lehet egyelőre arra számítani, hogy az idegenek vesztik el a pénzüket a kaszinóban és maga a kaszinó felállítása sem fogja nagyobb számban idevonzani a külföldieket. Külföldről legfeljebb a kaszinókból kitiltott kalandorok, hamisjátékosok és kétes egzisztenciák tudnának először ide, *ami sem az idegenforgalom emelése, sem az ajánlattevők minden szepét ígérő befektetési kedvéért nem kívánatos.*

Óriási üzlet ez csupán, amelynek a csekély rizikóval járó nagy hasznát a külföldi tőke főlözné le. Ennek a dokumentálására nem kell kirívóbb példa, mint az, hogy a koncesszió megszerzésére külön részvénytársaság alakult.

Harc a koncesszióért

1924-ben *Letellier*, a trauvillei kaszinó és *Corniche*, a deauvillei játékház tulajdonosa tettek először kísérletet arra, hogy Magyarországon is játékkaszinót alapítsanak, 1925-ben pedig a *zopotai* kaszinó vezetősége tett ajánlatot. A *zopotiai* a Karacsony-palotát akarták megvásárolni és ott játékkaszinót berendezni s azonkívül a Hármashatárhegyen szándékoztak sanatóriumot és szállodát építeni a nyári kaszinó mellé.

Akkoriban még 30–40 millió dollárról beszéltek, amit a vállalkozásába fektetnek.

Az ajánlat szerint azonkívül, hogy tizenöt év múlva minden épület az állam tulajdonába ment volna át, a bruttóbevételnek 40 százalékát ígérték adó- és illetékmegtérítés címén az államnak. Ebben az időben foglalkozott a *Teleky* és *Luczenbacher*-féle bankház is a játékkaszinó felállításához szükséges tőke megszerzésével, azonban

az 1925. év novemberében tartott minisztertanács elvetette a játékkaszinó engedélyezésének tervét,

noha a népjóléti minisztériumban már külön törvényjavaslatot készítettek elő, amely ezt a kérdést rendezte volna.

Hiába utasította el azonban a minisztertanács a koncesszió gon-

zsokat néhány hónappal ezelőtt az orvos beszüntette, mire az uriaszony a huszezer dollárját visszakövetelte. Ezt az összeget azonban orvos férje nem adta vissza, mire most a rendőrséghez fordult panaszával.

A főkapitányságon a huszezer dolláros feljelentés ügyében ugy a volt amerikai állampolgárnót, mint az orvost már kihallgatták és ezután az aktákat átküldték az ügyészre.

Súlyos vasúti szerencsétlenség Salzburgban

Bécs, október 6.

A *salzburgi* pályaudvaron vasárnap reggel félnyolc óraker tengelytörés következtében kiskiklott egy motorosvonat s eközben a vonat második kocsija belefördött az elsőbe. *Öt utas és két vasúti alkalmazott súlyosan, több más személy könnyebben megsebesült.* Az anyagi kár jelentékeny. A sebesültek közt nincs külföldi.

tériumban, az egyik a *Majestia* részvénytársaságé, a másik a *zopotai* kaszinóé, amely a *Teleky* és *Luczenbacher* bankház révén ki-szerűezik, a harmadik pedig egy *svájci-angol* tőkeesoport ajánlata.

A *Majestia* rt. csak arra alkult, hogy a koncessziót megszerzeze.

Már 1926-ban tárgyaltak a baccarat-játék alapítójával, a pincérből dúsagzadg emberre lett *Marques*-sel, aki egymaga négy-százmillió frankot kívánt belefektetni az üzletbe. A tárgyalások folytak mindaddig, amíg 1927-ben *Deauvilleben* meg nem ütötte a szél *Marquest*, aki éppen a magyar játékkaszinó alapításáról tárgyalt dr. *Krisztián Géza* párisi magyar ügyvéddel.

Levelek jöttek — levelek mentek

A *Majestic* r.-t., amelynek először dr. *Turcsányi Tihamér* volt a vezérigazgatója, később pedig dr. *Kálmán Gusztáv* ny. államtitkár

a pénzemberek csak akkor jegyzik le a kaszinó alapításához szükséges tőkét, ha harminc évre szóló koncessziós levelet mutatnak be nekik, viszont a kormány csak akkor ad koncessziót, ha komoly az ajánlattétel és a pénzt deponálják.

Ilyen formában megszűnt a tízmillió dollárral való dobálózás és ma már csak ötmillió dollár befektetésről van szó, sőt az egyik ajánlattevő egyenesen itt akar szerencsét próbálni és minden befektetés nélkül csak a kaszinó jövedelméből kíván — *évek múlva* építtetni.

A *Majestic* rt. ajánlata szerint

s ezenfelül adó- és illetékmegváltás címén a bruttóbevétel 40 százalékát fizetik be az államnak, amelyet az állam ellenőriztethet.

fia, dr. *Kálmán Dezső* ny. miniszteri osztálytanácsos lett a vezetője, újabb tőkésekkel keresett. Holland és angol tőkésekkel állapodtak meg, azonban

a *Balaton* mellett hatszáz szobás szállodát építenek egy hatalmas park közepén, külön sporttereket építenek a kaszinó közelében, motorcsónakjáratokat indítanak a *Balatonon*, karban tartják a kaszinóhoz vezető utakat, tíz évenként szodágyas sanatóriumot építenek, haronként huszezer pengőt adnak jótékony célra,

Aport-részvények

A *Majestic* rt. csak másodrendű szerepet játszana a kaszinó vezetésében, ha a koncessziót sikerül megszerzenie. A tőkésekkel kötött szerződés értelmében ugyanis az igazgatóság és a felügyelőbizottság bizonyos helyeit foglalják el, a forgalom jövedelméből részesülnek és magában a kaszinóban

jutnának bizonyos pozíciókhoz. Ezenfelül a *Majestic* rt. ugnevezett *aport-részvényeket* kapna, amelyek szemben a vállalkozók elsőbbségi részvényével, csak akkor részesülnek a kaszinó jövedelméből és jelentenek osztalékot, ha az elsőbbségi részvények előre megállapított haszna már megtértült.

140 százalékos évi haszon

Hogy mennyit jelent számokban és pengőkben ez a haszon, arra a legalkalmasabb számítási alap a *montecarloi* kaszinó kimutatása. A *montecarloi* játékbank részvénytőkéje az a tizenöt millió frank, amellyel a *Blanc*-esalád alapította a kaszinót. A *Société de Bains, de Mer et Cercle des Etrangers de Monaco* megalapításakor hatvan-ezer darab részvényt bocsátottak ki, amelyből a *monacoi hercegnek* ötezer darabot, *Bonaparte Roland* hercegnek négyezer darabot adtak át, kétezer részvényt adtak a *finanszirozó nizzai bankháznak*

s kétezer darabot osztottak szét párisi előkelő hírlapírók és politikusok között,

a majoritást azonban a *Blanc*-esalád tartotta és tartja még ma is kezében.

A kimutatás szerint a *roulette*- és egyéb játékasztalok napi jövedelme

a szezonban (150 nap) . 95.000 fra.
a holt szezon idején
(215 nap) . . . . . 32.000 „

Ennek alapján az évi jövedelem több, mint huszonegy millió frank, ami

a befektetett tőkének 140%-a.

Évenként 140%-os haszonnal dolgozik tehát a *montecarloi* kaszinó, amivel szemben a magyarországi vállalkozók mindössze 36%-os nyereségre számíthatnak. Huszonnyolc és fél millió pengőt jelent az az öt millió dollár, amit befektetnek s a kaszinó forgalmából természetesen nagyon szerényen számítva, nyolc millió pengő jövedelmet várnak. Ennek 40%-át kellene leadni az államnak, 10%-át tartalékolniak s négy millió pengő maradna évenként a vállalkozóknak. Az, hogy négy milliót kapna az állam évenként, az nem vitás, azonban

hová tűnik el a differencia a *montecarloi* kaszinó kimutatott hatalmas jövedelme és a magyarországi vállalkozás szerény számítása között?

Ezzel a kérdéssel adósak a vállalkozók, valamint azaz, hogy kik fizetnek meg, kik játszanak el a számításból kihagyott pengőmilliókat?

A játékbank jövedelmét földirtokosaink, vállalkozóink, kereskedők és iparosaink játékszenvedélye és vagyona fedezné, elindulnának újra a milliók a külföld felé s elindulna a tönkrement egzisztenciák és öngyilkosságba kergetett játékosok hosszú sora és a kaszinó által felállított sanatóriumok nem volnának elegendők még azoknak a tudóvészeseknek a befogadására sem, akik a kaszinó füstös termei-

ben a játékasztalok mellett görnyedve szerzenek tudóbajt.

Október közepén dönt a tárcaközi bizottság a játékkaszinó felállításának sorsáról

s készül is már a játéktilalmi törvény megváltoztatásáról szóló tervezet a minisztériumban. Reméljük azonban, hogy ez a tervezet nem a játékot engedí szabadjárja s nem az ország jövedelmét dobja közpördőre, hanem végleg kiirt minden játék- és vállalkozói szenvedélyt.

Oláh János.

Huszezer dolláros feljelentést tett egy ismert fővárosi orvos ellen a felesége

— A Reggeli Ujság tudósítójától —

A főkapitányság intellektuális osztályán napokkal ezelőtt egy nagyszabású családi ügyben kezdtek meg a nyomozást. A feljelentés kényes családi természetű kérdéseket visz a rendőrség elé és éppen erre való tekintettel a főkapitányságon megfelelő óvatossággal kezelik az ügynek az aktáit és az ügyesség döntésétől teszik függővé a további lépéseket.

Körülbelül tíz nappal ezelőtt megjelent a rendőrségen dr. *Strasser József* budapesti ügyvéd és huszezer dollár eliskasztása miatt bünvádi feljelentést tett egy ismert nevű fővárosi orvos ellen.

1924 márciusában egy amerikai állampolgárnó házasságot kötött *Budapestben* egy orrossal és hozományképpen dr. *Stamberger Ferenc* kir. közjegyző irodájában huszezer dollárt helyezett teltébe. A házasság megkötése után azonban a házasszelek különváltak éltek és az orvos bizonyos összegű havi apánaszt biztosított különélő felesége számára. Ezeket az apáná-

A frontarcosok az államnál és a magánvállalatoknál elsőbbséget követelnek

Kívánják a vitéségi érempótdíjak rendezését — Az állam és a társadalom létesítsen alapot a pótdíjak megváltására

— *A Reggeli Ujság tudósítójától.* — Vasárnap délelőtt tizenegy órakor a Move székházában alakuló gyűlésre jöttek össze a frontarcosok. Miután a belügyminiszter annak idején külön egyesület létesítését nem engedélyezte, a frontarcosok a Move fősztályaként tömörültek.

A nagyterem padsorai zsufolással megtelek katonái kitüntetésekkel borított volt katonákkal, akik az elnök felszólítására „vigyázz” állásban mondták el a „Hiszekegy”-et.

Az elnöki emelvényen vitész *Mándoky* Sándor nyugalmazott tábori főesperes foglalt helyet, *Kertész* Elemér alelnök és vitész *Nagy* László alezredes között.

— *Testvérek!* — hangzik az elnöki megnyitó — tizenöt lezsendő minden keserősége, minden fájdalom, minden könnye, de minden dicsősége a tiétek. Összejöttünk, hogy összefogjunk. Sok az ellenségünk, még meg se indultunk, már jönnek felénk a báránybőrbe bujt farkasok.

A lövészárokból nem mutogattuk a fejünket, mert nyomban golyót kaptunk, itt sem szabad mutogatnunk magunkat, nehogy kárt tegyenek bennünk.

Ma sokkal nehezebb háborút vivünk, mint annak idején a harcúterén. Ott tudtuk, hol áll az ellenség, mennyi és mit akar. Ott

győzni tudtunk, itt is győzni fogunk.

Az első szónok vitész *Nagy* László alezredes, a Vitési Szék helyettes parancsnoka, aki a Vitési Szék üdvözlését tolmácsolta az egybegyűltek előtt.

Kertész Elemér ügyvezető alelnök az eddigi szervezkedés eredményeit ismertette és a tömörülés céljait változta.

— Áldozatos munkánk elvégzése után — mondotta — a legrosszabbul állunk. Eddig néma gyerekek voltunk, de most már követeljük, hogy úgy a kormány, mint a társadalom megbecsüljön minket. Az állam mellett a mamut-vállalkozások és a mamut-gazdaságok vegyék ki a részüket a mi támogatásunkban. Politikai frakcióhoz nem tartozunk és nem is óhajtok politikálni. Elsősorban kívánjuk a vitéségi érempótdíjak rendezését. Az állam és a társadalom létesítsen egy pótdíj-alapot és fizesse ki ebből megváltásként tíz évi illetékeinket. Kívánjuk, hogy

a háború után közszolgálatba lépett frontarcosnak tudják be a szolgálati és nyugdíjvegyébe a haretéren eltöltött esztendőket.

A frontarcos helyezetét a közszolgálatban helyesbítsék az itthon maradtak terhére.

Az állami és magánalkalmaztatásnál biztosítsák a frontarcos elsőbbségi jogát. Az állami munkák kiadásánál elsősorban a frontarcos ajánlatát vegyék figyelembe és végül

a frontarcos halála esetén az állam adja megbecsülésének tanujelét azzal, hogy képviselteti magát a temetésen.

Dr. Erl János orvosprofesszor összetartásra buzdította a megjelenteket.

Lovag *Ybl* Miklós tábornok indítványozta, hogy a jelvényt viselő frontarcosok az utcán tisztelegjenek egymásnak.

Vitész *Aronffy* Sándor ezredes követelte, hogy a közhivatalokban megkülönböztetett tiszteletel bányának a frontarcosokkal. Fölhívta a gyűlés tagjait, hogy úgy a képviselő, mint a megyei választásoknál csak frontarcosra szavazzanak.

Utolsóan *Günther* Ferenc szólt föl és a volt katonák helyzetével foglalkozott mezőgazdasági szempontból.

Az alakuló gyűlés minden indítványt elfogadott és minden szónokot zajosn megtapsolt. A tanácskozás befejezése után nagyobb küldöttség vonult az Ismeretlen Katona sírjához és báborkoszorút helyezett a kőlapra.

ANGLIA

a legtöbb teát fogyasztó ország. A brit sziget lakói fejenként átlag napi 8 csésze teát isznak. És Anglia büszkélkedik a legtehetősebb férfiakkal, az angol nők pedig gyönyörűen karesuak. Az angol a nagyon erős teát kedveli. Az ő izlésének felel meg a mi

Britannia keverékünk
10 dg. P. 3.—

Meinl Gyula r. t.

Hová tünt el dr. Wolf Ferenc földbirtokos pénz-tárcájának tartalma?

A tragikusvégű földbirtokos baleset érie

— *A Reggeli Ujság tudósítójától* —

A főkapitányságot és a fonyódi esendőséget napok óta foglalkoztatja dr. *Wolf* Ferenc földbirtokos és borkereskedő rejtélyes halála. A nyomozás adatai mindinkább azt a feltevést igazolják, hogy dr. *Wolf* Ferenc baleset áldozata lett. A nagykanizsai gyorsvonattal akart a földbirtokos *Budapestre* utazni, azonban *Fonyód* állomása körül valószínűleg rosszul lett, kinyitotta a robogó vonat ajtaját, megszédült, kizuhant s így került a kerekek alá, amelyek testét összeronsolták.

Minden jel arra vall tehát, hogy baleset történt, csupán egy kérdés marad még tisztázatlanul ebben a rejtélyesnek látszó ügyben: ki vitte el dr. *Wolf* Ferenc pénztárcájának a tartalmát?

A gazdag földbirtokos ugyanis, ha nem is sok pénzzel, de mindenestre néhány száz pengővel a zsebében indult el *Budapestre*. Amikor a vonat a Délivasutra megérkezett és a szakaszt, amelyben a szerencsétlenül járt dr. *Wolf* Ferenc ült, felnyitották, megtalálták kezításkáját, felöltőjét és pénztárcáját is, amelyben azonban egy fillér sem volt. Nyilvánvaló tehát, hogy valaki benyitott a fiúkébe, amikor látta, hogy ott senki sem tartózkodik, kicémezte dr. *Wolf* pénztárcáját, pénzt cívitta s azután az üres tárcát a vasuti kocsi-ban hagyta.

A főkapitányságon egyébként kihallgatták a szerencsétlenül járt földbirtokos apását, *Fischer* Ernőt. Elmondotta, hogy veje a legendázottabb anyagi viszonyok között áll, jókedélyű, nyugodt embernek ismerte, akinek semmi oka nem lehetett arra, hogy öngyilkosságot kövessen el. Lényegesebb adatokat egyébként nem tudott a rendőrség rendelkezésére bocsátani. *Wolf* Ferenc apósának a vallomása meg erősíti a többi vallomást, amelyek ugyancsak mind azt mondják, hogy a földbirtokosnak nem volt ota öngyilkosságra.

A rendőri bizottság, mint ismeretes, egy üres kis üveget talált a vasuti fiúkében. Ezt az üveget a vegyvizsgáló állomáson alaposan megvizsgálták és próbálták megállapítani, hogy mi volt a tartalma. A főkapitányságra érkezett jelentés szerint a kis üvegen valamilyen valamilyen étheres orvosság volt, azonban már hosszabb idő óta semmiféle folyadékot nem tartott benne. A rendőrség a nyomozást tovább folytatja

Margittay Gyula a sikkasztott pénzből apanázst akar biztosítani családjának

A megszökött pénzügyi titkárt napokkal ezelőtt pesti kártyaklubokban látták játszani

— *A Reggeli Ujság tudósítójától* —

A budapesti főkapitányság a tegnapi nap folyamán részletes értesítést kapott a kisvárdai esendőségtől, hogy *Margittay* Gyula 41 eszlendős pénzügyi titkár 53.000 pengő hivatalos pénzt elsikkasztott s azután megszökött.

A kisvárdai pénzügyi őrlaktnya építkezéséhez rendelték ki *Margittay* Gyula pénzügyi titkárt és őkezelte azokat a pénzeket, a melyek az építkezés céljaira a kezei között megfordultak. A sikkasztó pénzügyi titkárt mindenki igen megbízható, jóra való, becsületes embernek ismerte, bár tudták róla, hogy rossz viszonyok között él és rengeteg adóssága van.

Vasárnap reggel megjelent a főkapitányságon a *Déli Vasut* pályaudvarán levő virágüzlet tulajdonosa, egy nyugalmazott rokkant főhadnagy és a következő érdekes bejelentést tette:

— Negyediken reggel 7 óra 25 perckor, közvetlenül a gráci gyorsvonat indulása előtt egy jól öltözött, térdnadrágot viselő, 40 év körüli ur lépett oda a virágüzletem elé.

— Nagyon szépen kérem, tisztelt uram, — mondotta az idegen ur — sziveskedjék

ezt a hater pengőt a mellékelt utalványok alapján a postahivatalnál feladni.

Sajnos, nekem három perc múlva indul a vonat és így már nem tudom a postautalványok feladását elintézni.

— Ez az idegen ur, aki a hater pengőt átadta, feltűnően ideges volt s szinte a kezembe nyom-

ta az utalványokat és a bankjegyeket s máris megfordult és elfutott a gráci gyorsvonat felé.

A nyugalmazott főhadnagy a vallomása befejezése után felmutatta a rendőrségen azokat a postafeladó vevényeket is, amelyek a kezei között maradtak. A rendőrség csakhamar megállapította az utalványokon lévő címekből, hogy a hater pengőnyi összeget az ismeretlen térdnadrágos ur *Kisvárdára* küldötte el különböző részletekben, különböző címekre. A további nyomozás már azzal az érdekes részlettel szolgál, hogy kiderült az ismeretlen megbízó személyazonossága is. Késztelenül megállapította a főkapitányság,

hogy az utalványokat *Margittay* Gyula pénzügyi titkár adta át a pályaudvaron a virágüzlet tulajdonosának s azután a 7 óra 30-as gyorsvonattal valószínűleg Grác felé menekült.

Mialatt a főkapitányságon ennek az érdekes bejelentésnek a részleteit tisztázták, egy újabb, ugyancsak erre az ügyre vonatkozó bejelentés érkezett.

Balogh János magántisztviselő megjelent a rendőrségen és előadta a következőket:

— *Margittay* Gyula pénzügyi titkár jóbarátom s a tegnapi nap folyamán egész meglepetésszerűen egy súlyos ajánlott levelet kaptam tőle. Az ajánlott levél tartalma így hangzott:

— „Kedves János! Huzamosabb időre eltávozom Magyarországról. Nem tudom, hogy mikor kerülök újra haza, talán sohasem. Szerencsétlen családomról gon-

doskodni szeretnék s éppen ezért arra kérék, hogy

a mellékelt huszonnyolcezer pengőt havi apanázst formájában bocsásd a családom részére.

Szivességedet sokszor köszöni barátod: *Gyula*”.

Az ajánlott levélben egy egész köteg bankjegy volt beleteve, pontosan huszonnyolcezer pengő. A levél postabélyegzőjéből megállapították, hogy a levelet *Margittay* Gyula Szombathelyen adta fel, az ottani pályaudvaron.

A főkapitányságon most már kialekult az a kép, hogy a sikkasztó pénzügyi titkár

rendkívüli módon el volt adósodva

és hitelezőinek szorongatására határozta el magát erre a súlyos lépésre. A nyomozás adatai szerint valószínűleg *Csehszlovákiába* szökött, de az is valószínű, hogy más országba menekült.

A nyomozás nagy apparátussal folyik, hogy megállapítsák, vajon *Margittay* Gyula a sikkasztás elkövetése után *Budapestben* hol fordult meg és kikkel érintkezett. Egyes adatok arra engednek következtetni, hogy a sikkasztó pénzügyi titkár

egyik budapesti kártyaklubban is megfordult,

ahol kísérletezett, hogy pénzt nyerjen. A rendőrség a *Budapestre* küldött huszonnyolcezer pengőt lefoglalta s ugyanakkor intézkedés történt, hogy a *Kisvárdára* küldött hater pengőt is az ottani hatóságok lefoglalták.

— Tovább tart a meleg. A Meteorológiai Intézet jelenté: Meleg, egyelőre még derűs idő várható. Később nyugat felől növekvő felhőzettel esőhajtalmat mutatkozik.

— József főherceg az 1. honvédelmi gyalogezred emlékünnepe. Diszes keretek között ülte meg vasárnap délelőtt a budapesti 1. honvédelmi gyalogezred idei ezred emlékünnepeit. Az udvar közepén állt fel zászlodba sorakozva a civil zászlóalji. Előttük az ezred sok esztendő óta vihartépte zászlaja, a csapatok előtt Gorove László volt századparancsnok, mellettük balra a mai ezred diszszázada az ezred új zászlajával. Fél 10 óra körül gyülekeztek az előkelőségek, akiket sepsiszeknagyorosnyói Bartha Lajos ny. altábornagy és vitéz Reviczky Lajos ny. tábornok, volt ezredparancsnok és vitéz Sölymóvár-Schnetzler Kálmán, az egyes honvédek jelenlegi ezredparancsnoka fogadtak. Pont 10 órakor érkezett meg József kir. herceg, aki ellépett az ezred diszszázada és civil zászlóalja előtt s helyet foglalt az előkelőségek számára fenntartott helyen. Ezután megkezdődött az udvaron felállított tábori oltárnál az ünnepi szentmise, amelyet Mátéffy Viktor országgyűlési képviselő, esztergomi prépost-plébános, az ezred volt lelkesze mondott, aki az istentisztelet végzetével beszédet intézett az ezred volt tagjaihoz. Utána vitéz Sölymóvár-Schnetzler Kálmán ezredes köszöntötte a megjelenő József kir. herceget, az ezred egykori törzstiszteit s a bajtársakat. József kir. herceg lépett ezután a szóközi emelvényre. — Vitéz bajtársaim! — mondotta, — mint egykori hadtestparancsnok és későbbi hadvezér, megértem, hogy mindannyiunk nevében megkoszoruztam az egykori vihartépte zászlót. Hiszem, hogy ezt a zászlót a magyarok Istene megsegíti és még fel fogjuk vinni oda, ahová szívünk, lelkünk kívánja, Szent István Magyarországnak ezeréves határáig. A nagy tetszéssel fogadott beszéd után a királyi herceg megkoszoruzta az ezred régi zászlaját, azután a diszszázad és a bajtársi századok díszmenetben elvonultak József kir. herceg és az előkelőségek előtt, majd a Ludovika előtti hősi emlékmű elé vonultak, amelyre letették az ezred koszorúját.

— A Jászberényi Keresztény Nőegylet ötvenéves fennállásának jubileuma. Jászberényből jelentik: A Nőegylet ötvenéves fennállásának jubileuma alkalmából Jászberény nagy szülőföldi emlékére Vágó Gábor szobrászművésszel a város hat díszes emléktáblát készíttetett, amelyeket a mai közgyűlés után lepleztek le. *Déryné Széppataki Róza* emléktáblájánál a Nemzeti Színház koszorúját *Fáy Szeréna* helyezte el. *Pethes Imre* emléknél *Mihályi* Károly mondott beszédet. *Beleznyay* Antal dalszerző emléktáblájának leplezésénél *József Feren*-emlékezt meg a „Két lánya volt a falunak két virága...” híres dal szerzőjéről. A holnapi napon a Nőegylet elhunyt tagjairól misét mondott.

— Belgrádban eltemették Wrangel tábornokot. Belgrádból jelentik: Vasárnap délután ünnepi istentiszteletet rendeztek Wrangel tábornok emlékére, akinek földi maradványait Brüsszélből Belgrádba hozták, hogy kívánsága szerint az itteni orosz kápolnában temessék el. *Andics* tábornok hadügyminiszter és *Uzunovic* miniszter képviselték a hadsereget és a kormányt. A pályaudvaron tartott gyászszertartás után a koporsót orosz tábornokok ágyúfalpra helyezték. Közvetlenül a koporsó után Wrangel tábornok családtagjai haladtak. Wrangel tábornok koporsóját a kápolnában helyezték el.

A török kormány a magyar jóvátételi fizetések ellen

Angora, október 6.

A féléhivatalos Hakimijets Millije a keleti jóvátételekről szóló vezércikkében a következőket írja:

Törökország, amely érdeklődik Európa és a béke ügye iránt, méltán elvárhatja, hogy a hágal egyezmény előnye a párisi jóvátételi bizottság munkája révén egész Európára kiterjedjenek.

— Tanui vagyunk annak, — írja a féléhivatalos — hogy osztrák, magyar és bolgár barátaink milyen szenvedéseket viselnek el a jóvátételek miatt. Remélnünk kell, hogy ugyanaz a szellem, amely a nagyhatalmakat nyugati jóvátételek szabályozásánál megihlette, érezetűni fogja hatását a keleti jóvátételeknél is. Ausztria minimumra redukált tartozását, amelynek törlesztését husz-

évre elhalasztották, teljesen el lehetne engedni.

Magyarország, bár helyzete jobbnak látszik, szükcsuccban van.

mert nem tudja elérni, hogy a mai határain kívül maradjon magyarokat visszacsatolják.

Ha Magyarországot felmentik a jóvátétel terhe alól, ez nagy hatással lesz a békére és civilizációra.

— Bulgária, amely a Balkán-háborúból súlyos sebbel került ki, elvesítette a világháború és a fegyverszünet tragikus következményeit és azóta a békéért dolgozik. A német tartozást nyolcszáz milliárdról harminckilenc milliárdra csökkentették. Elvárjuk, hogy ugyanilyen arányban csökkentsék azt az ötszázmillió aranyfrankos összeget is, amelyet Bulgáriának kötetlenek.

Klebsberg Kunó gróf kultuszminiszter előtt, aki az ellenforradalom tizedik évfordulóját zenekulturai többlettel akarja megünnepegni, a kultuszminiszter ur eddig tanjai iskolákat épített. Alföldet mentett, egyetemi városokat és Szent Márk-tereket virágosított fel, felkurbiztatta a százkilométeres kulturautót, megalapozta a neonacionalizmust, barátságot kötött Becker kultuszminiszterrel, fasizta szálat szövegetett Rómában, szóval beírta működését abba az aranykönyvbe, amelyet már évtizedek óta tartogatnak a kulturhaditények megőrkítésére. Nincs a magyar kultúrának, sem a magyar civilizációnak olyan eldugott sarka, ahová a kultuszminiszter ur ne illethet volna egy báberágot, hogy kellő időben le lehessen aratni, — csak a magyar zenekultúra maradt érintetlenül.

De ime, most megérinti, s érintése nyomán ellenforradalmi szimfóniák harsognak elő a trombitákból, amelyek a kultuszminiszter ur saját szavai szerint „a bálnából a remény felé haladva kifejezésre fogják juttatni azokat az érzelmeket, amelyek a nemzet lelkét a lefolyt évtized alatt betöltötték”. Az ellenforradalomtól az ellenforradalmi szimfóniáig a neonacionalizmus és a kulturfőlény szivócsőnyitványok iszéknek, de a kettő között levő szakadékba behullott mindaz, aminek megszűnéséért a kultuszminiszter ur erőteljesen küzdött, hogy tíz év múlva szimfóniával ünnepelhesse.

Az egyetemi ifjúság kegyelele az aradi vértanúk napján

Az egyetemi ifjúság vasárnap délelőtt kegyeleles emlékünnepelelyvel hódolt a 12 aradi vértanú emlékének. Már a kora reggeli órákban gyülekeztek a bajtársi egyesületek tagjai az Egyetem-téren s onnan zászlók alatt a Szabadsághérrre vonultak. A felvonuló diákok előbb tisztelegve vonult el a Bathányi-örökmees előtt, majd az irredant-szobrok körül állottak fel. Körülbelül háromezer főnyi sokaság állt mozdulatlanul a téren, amikor felzendett a Szózat.

A szobroknál egy-egy diák rövid jelmondat kíséretében koszorú helyezett el. Észak szobránál *Gulácsy László*, Dél szobránál *Roman József*, míg Kelet és Nyugat szobránál megszállt területi diákok helyezték el koszorút. Az ifjúság ismét felsorakozott és megindult a Vigadó felé, ahol gyászünnepet tartottak. Ezen az ünnepen megjelentek a boroszlói tanárok is a magyar egyetemi professzorok társaságában. Az egyetemi énekarok *Vaszy* Viktor karigazgató vezényletével elénekelték a Szózatot.

A m. kir. osztályorszájatek résztvevői közül sokan, akik eddig semmi, vagy csak jelentéktelen eredményeket tudtak elérni, a régi sorsjegyszámaikkal akarnak tovább játszani, mert a szerencse forgandó és az állandó folytatólagos játék, mely aránylag csekély költséggel fenntartható, gyakran a legszerencsésebb eredményekhez vezet. A hivatalos elárusítóhelyek utasítva vannak az ilyen kéréseket lehetőleg figyelembe venni.

A Zeppelin elhalasztotta sziléziai utját

riedrichshafen, október 6.

(Wolff.) A Graf Zeppelin ma este 11 órára tervezett sziléziai utját a mai leszállás után a léghajógyár vezetősége meteorológiai okokból egyelőre elhalasztotta. A brit szigetek és a Csatorna fölött ezidőre nagy depresszió van (775 milliméter), amely kelet felé vonul, úgy hogy Sziléziában ismét nagy az esőzés. Ha az időjárás helyzet Kelet-Németország fölött hirtőg kedvezőbbre fordul, akkor a léghajó keddre virradó éjszaka utnak indul.

— Kigyulladt a győri Diákotthon. Győrből jelentik: A győri budapesti vasútvonal mentén álló diákotthon előtt posztoló rendőrdélután négy órakor észrevette, hogy a tető több helyen lángok csapnak ki. A tüzoltóság *Erdélyi Ernő* főparancsnok vezetésével két autófeleskendővel vonult ki és körülbelül egy órai munka után eloltotta a tüzet, úgy hogy csak a tetőszerkezet egy része égett le. Valószínűnek tartják, hogy a nyitott padlásokon egy arra haladó mozdonyból szikra szállt be és meggyújtotta a padlást elhelyezett régi ágyakat és matrácokat. A kár tíz-tizenkétezer pengőre tehető.

— Baumgarten: — a kővön ülő vándor. Emlékeztet, hogy a Baumgarten-hagyatékek kezelésége elhatározta az irodalom nemes barátja síremlékének föllállítását. A síremlék, amely *Beck Ö.* Fülöp műve, már elkészült és leleplezésére október első felében kerül sor. A síremlék egy kővön ülő vándort ábrázol, aki botjára támaszkodva mereng.

— Uj repülőgépet mutattak be Angliában. Az angol Szabadalmi Intézet kiállításán érdekes találmányokat mutattak be. Nagy érdeklődést keltett egy „Heriplane”-nek nevezett repülőgépmodell, mely függőleges irányban tud fel-emelkedni s mellyel a leszállás részlegé kiírta. A találmány iránt állítólag az angol légügyi minisztérium érdeklődik. Egyéb kiállított tárgyak között láthatók automatikus cocktail-leverek, hordozható uszómedencek, egy készülék, melynek segítségével bármely emeltről tüzet lehet gyújtani a földszinten lévő kályhákban és tüzhelyekben, továbbá egy automatikus villanyosfűklával kombinált fényképezőgép, automatikus betörésmentes zárkészülékek, melyek egyszerre kulcsal és retesszel zárják el az ajtót.

— Bucus a Ferencvárosban. Az (ülői-utól) a Boráros-térig sátor-tábor mellett. Az első pillanatra megállapítható, hogy még mindig a piros papíros-fez és a tarka indián-toll dívat a buesus, Sok a sétáló, kevés a vásárló. Némi husse olesőbb mézeskalácsban. Játékáruban nagy kínálat, lanya kereslettel. Az üvegnyeműt nem keresik, mert az emberek általában nem keresnek. A Franzstadti koszmák zsufoltak, de ehhez nem kell különösebb alkalom. Mások se néptelenek. Estefelé kicsit erősödik a forgalom — részegekben. Izenegy óra táján a sátorosok megállapítják, hogy a franzstadti buesus sem sikerült jobban a többinél. Evék óta mondják ugyanezt. Jövőre is ugyanezt fogják mondani.

— Jónás és a cethal története. Londonból jelentik: A délafrikai holland református egyház gyülekezete tizenöténapnyi tárgyalás után felmentette dr. Duplessist, a stellenboschi theologiai kollégium tanárát az istentelenség vádjá alól, de megintette, hogy theologia nézetait kissé óvatosabban fejezze ki és kerülje el a hívők megbotránkoztatását. A vádak főként Duplessis ama tétéleire voltak vonatkoztatva, hogy a biblia fő vonalaiban isteni sugallom vezethető vissza, de nem részleteiben. Különös felháborodást keltett az az állítása, hogy Jónás és a cethal története egyszerűen gyermekmese. A tárgyalás, amely sok részletében emlékeztet a híres *daytoni majompörre*, óriási érdeklődés közében folyt le és a vádolt oly erővel védekezett, hogy az ülnökök ismételtelen az elnök közbelépését kérték egyes tulságos éies kifejezések visszautasítására.

— Négyezerzázalás hosszúságú hid. A San Francisco-ban épülő hid a világ egyik legnagyobb hasonló szerkezetű építménye lesz, a két torony közötti hosszúságát négyezerzázalás lángra tervezik s a középső nyílás négyezerzázalás lángra hosszabb a new-yorki Hudson hídnál. A hid a folyó felett kétszáz láb magasságban fog elvonnulni. A középső nyílás építési költségét huszonegymillió dollárra, a hidfőket nyolcemillió dollárra kontemplálják.

— Szakadás a francia kommunista pártban. St. Etienneből jelentik: A Loire-vidéki kommunista bányászok elhatározták, hogy testületileg kilépnek a kommunista pártból, mert a párt kizárta kebeléből a titkárságot.

Az új XXIII. m. kir. osztályorszájatekban 84.000 sorsjegy közül 42.000 nyereményt sorsolnak ki közel 8 millió pengő középszenben, tehát minden második sorsjegy nyer! Az elérhető legnagyobb nyeremény 500.000 pengő, jutalom 300.000 pengő, a főnyeremény 200.000 pengő, vannak aztán 100.000, 50.000, 40.000, 30.000, 25 ezer pengő stb. stb. nyeremények. A nagy érdeklődésre való tekintettel a megrendeléseket nem tanácsos halasztani. Mindenki anyagi viszonyaihoz mérten vehet részt a játékban, mert egész sorsjegyben kívül, mely 24 pengőbe kerül, fél 12 pengőért, negyed 6 pengőért kapható az összes főárusítóknál. A húszok október 26-án kezdődnek.

— Herriot bécsi előadása. Lyonból jelentik: Herriot ma este Bécsbe utazik, ahol kedden előadást tart. Csütörtökön Berlinben tart előadást.

— Perpignanban a felhőszakadás elsodorította a vasutakat. Nimesből jelentik: Szombat délután óta a környéken heves viharok dúlnak. Nimes városában egész éjjel zuhogott az eső. Perpignan környékén felhőszakadás volt. A megáradt folyók elöntötték a mezőket és a szőlőket. Perpignan és Thuir között a helyi érdekű vasútsíneit az áradat többszáz méter hosszúságban elsodorította.

— A bolsevisták átkeresztelték a napokat. Moszkvából jelentik: Az új bolsevista naptárban, amely öt-napos hetekre osztja az évet, a hét egyes napjai a következő neveket fogják viselni: Marx, Lenin, III Internacionale, Industrializáció, Komün. A tudósítás — sajnos — csak a, mert csak a hét öt napjáról emlékezik meg. A két hátralévő alkalmasnak gondolkoznak meg.

— Buzdugan régens állapota válságos. Bukarestből jelentik: Buzdugan régens állapota továbbra is aggasztó. Eléltéhez már nem sok reményt fűznek.

— Kovács ur ikre és a magyar-osztrák mérkőzés. Kovács János magánintézményű örvendetes családja eseményt várt, az esemény azonban késett, nem következett be vasárnap délután három órára se, pedig a Hungária-úti pályára már tódultak a sportrajongók. Kovács Jánosnak nagy volt a dilemmája: várja, lesse-e az eseményt, vagy mégis kimenjen a nagy mérkőzésre? Végül kompromisszumot talált. Megkérte az ápolónót, hogy esegesse fel telefonon a Hungária úti pályá vendéglőjében, amint megmondhatja neki az újságot.

Kovács János féldélben helyet foglalt a vendéglőben, folyton a telefont leste és a telefon minden másodpercben újra jelentkezett, de bizony a családjában bekövetkezett dupla gyarapodást jó későn, csak odahaza tudta meg. Az ápolónő ugyan ura volt szavának és huszonöt-harminc hasznaltan kísérlet után harmincegyedszer is próbálkozott a Hungári uti pályával, végre megkapta az összeköttetést.

— Kovács urat kérem, mert... — Féldél 2:0! — ezt a feleletet kapta.

— De kérem én Kovács urat... Tovább nem mondhatta, mert a pályán letették a kagylót. Hounan is gondolhatná a pályavendéglő telefonosa, hogy vasárnap legyen ember a világon, akit egyéb is érdekel, mint a futballeredmény?

— Az alsó-ausztriai iparosok nyolevantanagu küldöttsége érkezett Budapestre. Az alsó-ausztriai ipar-egyesület nyolevantanagu küldöttsége ma elnökének, dr. Bühler Ottó bányatanácsosnak vezetésével ma este Budapestre érkezett. A pályaudvaron fogadására megjelent gróf Calice osztrák követ, gróf Ambrózy Lajos bécsi magyar követ, továbbá Budapest székesfőváros és a magyar ipari testületek képviselői. A polgármester nevében Karkas Rezső mérnök beszéddel üdvözölte a bécsi vendégeket. Ezután Tolnay Kornél államtitkár, a Magyar Ipar-egyesület elnöke, üdvözölte a bécsieket, majd Bühler, az alsó-ausztriai ipar-egyesület elnöke megköszönte az üdvözlést.

— A „Virágos Budapest — virágos Magyarország” vasárnap délelőtt 11 órakor tartotta nagygyűlését az Iparművészeti Múzeum tanácskozó termében. A nagygyűlésen megjelentek a törvényhatóságok és városok képviselői. Jelen voltak a kormány és a főváros képviselői is. A gyűlésen Darvas Gyula dr. tett előterjesztést a mozgalom eddigi működésének eredményéről s ismertetette az elnökség határozati javaslatát. A határozati javaslatok közül különösen fontos az, hogy most már a virágos Magyarország mozgalma az egész országra kiterjesztik és kéri a belügyminiszternek hathatós támogatását. A mozgalommal kapcsolatos virágkiállítás, amely szombaton nyílt meg, olyan látogatott, amilyen látogatott még virágkiállítás nem volt.

— Sportbaleset. Vasárnap délután Rill Jenő tizenkilencéves asztalossegédet futballjáték közben fejberngták. Súlyos sérülésével a mentők a Szent István-kórházba szállították.

— Rollőverseny. Tíz óra után, ha az autók már kibőgték magukat és az ilyentájt kiszabaduló villany-szerkocsik is elunták végigcséngetni az utcát és riogatni a járókelőt, aki sehol sincs, ilyenkor, föltéve, hogy egy bezárt macskának nem jut eszébe, hogy ő ma hajnalig miákol, ilyenkor kezdődne a esőnd, de a jó pesti polgár, aki idegsokkot kap, amiért a messzi Dunán altatón tutul a hajó, mondom ez a esőndimádó pesti polgár hazatér és leengedi a rollót. Kihuzza a réztartójából a hevedert és aztán hull rolló, annyien gyorsan csak lehet. Hull a rolló és dübörög és sikolt, mint a gőzfűrés. De nemcsak egy jó pesti polgár tér ilyenkor haza, hanem kettő-három, tíz-husz-száz és miután nem egy dróton rángatják őket, hazatérésük időpontja meglehetősen különböző, amde matematikai kiszámítottással esinálják, hogy félperccel a szomszéd után ő is ledörrenti a maga rollóját. Zumm! Zumm! — minden félpercben és félórán át. Az a bizonyos legelső már szétpukkad mérgeben és szidja, mint a bokrot mindazokat, akik ő utána merik lezuhintani a rollót. Mindenki a szomszédra dühös és másnap mindenki megint lezuhintja a maga rollóját. Pedig milyen egyszerű volna. Megfogni a hevedert és engedni a rollót, szép esőndesen; olyan esőndesen tud járni, hogy még a rajta alvó légy se ébred föl rá, de hát az a zaj, amit mi manunk esinálunk csak másnak kellemetlen és mással ki az ördög törődik Pesten. Pedig, ugy-e ez a kigyó, amelyik a maga farkába harap.

Megnyílt! Megnyílt!
Csepeli Butorház
Fő-út 28.

Halók, ebédlok, uriszobák, konyhák, sezlón, matrac stb. széltre is készpénzárban. — Közalkalmazottak előnyben.

A legnagyobb teljesítményű zseblámpa-élelem

VEGYÉN PALABA ÉLELEM

Kirabolták a berlini francia nagykövetséget

80.000 márkát érő ékszert vittek el a betörők

Berlin, október 6.
Tegnap este a francia nagykövetségnek a *Pariserplatzon* levő palotájában nagyarányú betörésnek jöttek a nyomára: a tettes több mint nyolevanezer márká értékű ékszert lopott el.
A nagykövetség épületét ezidőszent renoválják s ezért a nagykövet a személyzet egy részével együtt nem tartózkodik benne. A nagykövet hálószobájában a tettes nagyon ügyesen felnyitott egy íróasztalt s ellopott belőle egy 60-100 szemből álló gyöngysort.

omelynek esattja fehér briliánt foglalt magában s amelynek értéke 40.000 márká; továbbá hiányzik egy nagy fehér gyémánt, amely platínagyűrűbe volt foglalva, három másik gyűrű és több nyak-kendő is.
A hálószoba alatt levő földszinti helyiségben a tolvaj kinyitott egy vitrint, amelyben antik aranytárgyak voltak, de ezekből nem vitt el semmit. Hogy a tettes hogyan osont be az épületbe, azt még nem tudják. A tett elkövetésének idejét sem sikerült eddig megállapítani.

Rothermere szerint Németország lesz Európa legjobban szervezett ipari állama

London, október 6.
A *Daily Mail* holnap kezdi meg Rothermere lord három cikkéből álló sorozatának közlését a lord németországi utjának eredményéről. Az első cikk megállapítja, hogy Németország ösztönöz és végképp lemondott a katonai világhódítás álmáról s most ipari és gazdasági eszközökkel törekszik régi céljainak elérésére. A német köztársaságban ma nem a *General*, hanem a *Generaldirektor* a nép bálványá.

A németek igen szívesen beleszarnak Franciaország katonai fölényébe, míg önmaguk, a katonai kiadások óriási terheitől megszabadulva, nyugodtan készülhetnek ipari offenzívájukra.
A század közepe felé ők lesznek Európa legjobban szervezett ipari állama, valószínűleg 100 millió főnyi lakossággal. Most kezdődik csak az angol kivitel kereskedelm valódi harca, mert Németország Anglia legfélelmesebb ellenfele lesz a piacokért való küzdelemben.

KÖZGAZDASÁG

Közgazdasági melléfogások

Megint kísért az állam terhére való kivitel

Megint hire jár, hogy Görgey József tavalyi koncessziója új életre kelt. Csoport alakult felhivatalos és jóösszeköttetésű tagokból, akik a baresi tárházat üzleti alapú akarják kifejlesztetni. Olaszországba akarnak gabonát kivinni, de nem szigorúan kereskedelmi alapon, hanem az államnak olymértékű megterhelésével, amely egyrésztől biztosítja hasznukat és kizárja a kockázatot, másrészt semmit sem segít a gazdaközösségen.

vetkeztesen. Az adózók pénzén való kivitel ma már idejét multá.

Még a sajtót sem érdeklí az a tény, hogy pénteken délután szentesítették Bécsben a behozatali jegy bevezetéséről szóló törvényt. Pedig az osztrák agráriusoknak ez csak az első megnyert ütközeti, amelyet egész sor újabb intézkedés fog követni. Esetleg a gabona monopólium is. Ez a tény nálunk, ahol kivitelünk egyik előkelő tényezője csak véletlenül tudta meg, hogy Lengyelország a gabona vámját felemelte, nem tulajdonságon érdeklí a közvélemény hivatalos képviselőit. Miután az osztrákokkal való tárgyalás az arra hivatalok balfogásai miatt látszólag szünetel, ezért fordult érdeklődésünk az olasz piac felé.

Pedig az osztrákokkal való tárgyalás egy pillanattal sem szünetel. A hivatalos melléfogások után jönnek a „privát apostolok” és rendbe hozzák, amit azok elrontottak.

Válságban van az autókerekedelem. A Rhenania és a többi hitelbiztosító intézetek megingása óta az autókerekedelem Középeurópaiban válságba került. Miután a Magyar Nemzeti Bank kifogásolja az autóváltókat, a bankok kereken visszautasítják a leszámítolást, ami a részletfizetést az eddig folytatott rendszer szerint lehetlenné teszi. Kétségtelen, hogy az autózlet csakis a részletfizetlet utján válhatik életképesé. Egyrészt az európai vásárlók tömege képtelen az egyösszegben való vásárlásra, másrészt a gyárosnak is érdeke, hogy a tulnyomó

részben tavasszal történő vásárlások ellenértéke szabályos időközökben folyjék le. Hogy egyébként az autórészletlek leszámítolása milyen egészséges és óriási üzlet, mutatja az amerikai példa, ahol a General Motors mellett működő hitelbiztosító intézet nagyobb, mint Középeurópa legnagyobb és legerősebb bankja.

A svéd gyufatárszít időközki osztalékok fizet. Stockholmól jelentik: A svéd gyufatárszít mind az A, mind a B részvényekre 5 százalékos időközki osztalékok fizet. Az 1928-ik esztendőre szóló egész osztalék tíz-tíz százalékos volt.

AZ ŐSZI DIVATUJDONSÁGOK
már dus választékban megérkeztek összes ruházati áruházainkba. Igy

férfiöltönyök, átmeneti és téli kabátszövetek, női jumper és köpöny szövetujdonságok, sima, teniszcsíkos és mintás flanellek, kötött kabátok és puloverek, férfi-, női- és gyermekcipők, futó-, ágyeló-, összekötő- és ebédlőszőnyegek, flanel-, gyapju- és teveszortakarók, ágygarnitúrák, kész férfi átmeneti és téli-kabátok, sportöltönyök, női pongyolák, ruhák, átmeneti és télikabátok, szőrmeárúk és szőrmebundák.

Választás előtt saját érdeken tekintse meg ruházati áruházaunk készletét! Mintákat készséggel díjmentesen küldünk!

A Magyar Köztisztviselők Fogyasztási, Termelő- és Értékesítő Szövetkezete

Ruházati áruházaik:

Budapest: Debracen, V. Gy. Tisza István-u. 18.
Vidéken: Debrecen, Miskolc, Szeged, Győr, Pécs, Székesfehérvár, Nyiregyháza, Kaposvár.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET

Egy, kettő, három

vezényel Molnár Ferenc, még a címben is hangsúlyt helyezve a zsonglőrkérdésre, amely kétségtelesenül följönösen, bár túl hideg mosoly mellett sikerül neki. Mert ő tüneményesen, pergőn, mint a biztoskezi bűvészek, egy, kettő, háárom, a taxisofforból élénk varázsolja a grófot, az elnököt, a főkonzult, az elegáns urat. A társalgót, civilizációs gondolatvilággal, sőt föbbit: társadalomunk egyik kitünően működő tagját. S mindez, egy, egyetlen óra alatt. A varázsszó persze, mi is lehetne más, mint az aranyrud. Norrisson bankvezér ur aranyrudjai.

Igen, ma, amint mondani szokták, korunkban játszódik az új Molnár darab. Igy. III. Köztünk. — S ez, hogy ennyire bele ragyunk keverve a színpad történéseibe, ritathatatlanul, sértő is. S ha a sértést észre nem veszi s tán, nem is fogja észrevenni nálunk, vagy Bécsben vagy Párisban, vagy sehhol, amerre a világhíres Molnár darabjait szerzte játszzák, a vidéken tapsoló publikum, az nem egészen a színpadon szemlélés, a szédítően gyors iramu szerző érdeme lesz. Amak, a mai társadalom érzékeltensége, morális tompultsága, egy elhulló kor etikai koreszultsága is oka, Mert Molnár Ferenc új darabjában nincs, csak egy ember is, akár holmi mellékfigura, hogy ne váltaná ki a legteljesebb megretészt annak, aki hisz az erkölcsi világrendben. Az arany vibrátó eszlánó, bűvölő fényére jár itt tebolyult kánkánt mindenki. S ezt Molnár nem tiltkolja, mint ahogy semmit sem kendőz, szépit vagy rejteget. Kíméletlenül s ridegen tárja fel századunk fekélyeit, társadalomunk rut sebeit, az emberi lelket át meg át furó tárgyokat. Molnár Norrissonja a legszörnyűbb könnyedséggel, a legfagyosabb mosollyal, a legköznapiabban követi el az ember ellen való legnagyobb vétkeket: az embert tárgynak, eszközznek tekinti s pírulás nélkül a jó szó olajával kené a géprészeket. Számítón és szintelenül. A többiek pedig undok szolgák, a szervilizmus legrosszabb példányai. Még az amerikai

miss szívügye sem szerelem, Molnár szerint sem, csupán milliárdos kisasszony-romantika, szélszély.

Mindez, ami tisztaság, amiért élni érdemes, amit áhítatos órák kegyelme teremelt meg, aminek igaz értéke van, amivel a születés réres valóságát, a halál retentő sőtét kapuját elfogadni tudjuk, mint pokol az égtől, oly messzi van innen.

A mi korunkban játszódik a Molnár darab!

Molnár Ferenc a fénythozó Lucifer átvilágító erejével a bomló társadalom odras csontját, foszló rostjait közé kutat s kikaparja innen s amonnan s mindenhonnan a dicős XX. század fertőző baktériumait s ez izó laboratóriumi konyha inférnalis tüzenél kitermeli, a színpad reflektorainál felbővesztéi szabadjára engedi, hogy... egy, kettő, három... működjenek! Molnár Ferenc, ha a bohóc csörgősapkáját is csapta a fejébe, csak azért teszi, hogy átázza magát. Az ő kezében a bűvészpálea kegyetlen bonckés. Ele, mint a metsző gondolat villanó pengéje, úgy hasít. Okosan, józanon, pontosan, tévedés nélkül, de hidegen, részvétlenül. Jaj, részvétlenül!

Nincs egyetlen szánakozó gestusa, a nyomorultul lezüllött ember számára egyetlen mentő szava, egyetlen könnye. A szerencsétlen ember részére e fájáalmas megismerések órájában egyetlen simogató, csitító, biztató mozdulata. Molnár Ferenc megízlette az okosság fájának gyümölcsét s szétmaratta a szívet. Elhagyta a művészes paradicsomát, mert abban az órában, amikor Molnár ördögi bűvészkedése folyik, cinémul a lélek szava, lelakad a jószág ereje, megtörik a tiszta színdék s jajszó nélkül meghal az irtalom.

A Vigszínház együttese Góth Sándorral, Makay Margittal, Rajnayral az élen briliroz.

A bemutatót a „Marsall” reprise kíséri. Törzs Jenő művészte a szerelmes férfi sok kínját, befel hulló könnyét, teli emberséggel szenvedéi el. Elmény. Ez a darab még a régi Molnár költészetéből való.

Egy, kettő, három és „Marsall” „Két lány az uccán” 25-ödször. A Vigszínház és heti műsora

Ma már a főpróbán is, de különösen a premiéren gyönyörűen megnyilatkozott az a nagyszerű hangulat, amely világsíkt jelent Molnár Ferenc legújabb alkotása, az

Egy, kettő, három

számára. Káprázatos színpadi produkciókra ad alkalmat ez a pompás vigjáték, amelyet minden este megelőz Molnár Ferenc másik mesteri műve, a

Marsall.

A Molnár-darabok dominálják a Vigszínház és hetél, amennyiben hé-

főn, szerdán, pénteken, valamint a következő vasárnap és hétfőn szerepelnek a műsoron.

A többi estén: kedden, csütörtökön és szombaton a szezon első nagy sikere. Emőd Tamás és Török Rezső páratlanul népszerű vigjátéka, a

Két lány az utcán

folytatja fényes pályáját, amely szombaton jut el a 25-ik előadás jubileumához.

Vasárnap délután

A Volga-bár

kerül színe. (Méréskelte helyárok.)

* Relle Pál a Magyar Színház új dramaturgja? Megállapíthatjuk, hogy a Magyar Színház új vezetősége nem nagy sikerrel indult. A nagy koncepciójú színházi tervek megvalósítása helyett, e héten már, a mull szezon egyik, a végveszélyben oly sokszor előrangotl darabját, az „Aglegény apát” tűzték műsorra. Ezzel a reprizzel az új igazgatóság nyilvánosan beismerte, hogy mivel sem külön, a tavalyi bukott rezsimnél. Lemondó hírek, erélyes cáfolatok ellenére színházi körökben még mindig tartja magát a fáma, hogy a Magyar Színháznak új dramaturgja lesz. Sőt, nevek is vannak forgalomban. Égések Bárdos Arthurt emlegetik, mások Relle Pált. Hogy mi igaz ebből s mi nem, azt tudni nem lehet. Az idők jelénke tartjuk, hogy Bárdos Arthur neve mellett a fiatal és tehetséges Relle Pál is szerepel.

A hét eseményei

A Nemzeti Színház pénteken felújítja Herczeg Ferenc vigjátékát, a „A nevadai czerdes”-t, amely évekel ezelőtt a Magyar Színházban ment. A címszerepet Uray Tivadar játssza. — Kedden lesz Móricz Zsigmond „Nem éhletek muzsika-szó nélkül” című darabjának századik előadása.

A Belvárosi Színház péntekre tűzte ki Lakatos László „Tizenotto-évesek” című darabjának bemutatóját.

Az Új Színház is pénteken ad premiért, Földes Imre „Az égő város” című darabját mutatják be, Berky Lillivel, Gózonnal.

* Siker és tabia irodalommal és művészettel. Bármilyen hihetetlenül is hangzik így van: Nikodemí abszolút irodalmi darabjának táblás sikere van a Kamaraszínházban. A közönség, ez a szegény, lebecsült közönség, forrón, a szíve egész hájjával fogadja ezt a hajnali csókos, déli zsémbes, esti megbékélt szerelmi történetkét. Ezt a két szereplő játékot amely csak egy ámoros, mámoros apróság, de a szív melegtől átfűtött — költemény. Nincsenek tömegjelenetei, pazar díszletei, nem szól problémákról, csak a vér dobbanó ütemére zenél, halkán hárfázik három édes felvonáson át a szerelem. És két színész! Két csodálatos, bűbajos ember, finom és előkelő. A nézőnek még

Kedden premier az Andrássy-úti Színházban

Bajor Gizi és Rátkai Márton — Zilahy Lajos vigjátékában

Október 8-án, kedden este 9 órakor mutatja be új műsorát az Andrássy-úti Színház, melynek eseményei a következők:

1. Bajor Gizi és Rátkai Márton felléptével Zilahy Lajos vigjátéka. „A házasság-szedelgő”. Főszereplők: Kökény Ilona, Siltkey Irén, Szász Lily, Vágóné Margit, Kéry Panni, Abonyi, Peti, László.
2. Békeffi László konferál.
3. Bársony és Dajbukát felléptével Török Rezső legjobb parasztkomédiája, a „Testamentom”.

A szezon nagy operetteseménye:

A „Tommy és Társa” bemutatója a Király Színházban

Ritkán várt Budapest színházbajró közönsége operettel olyan kíváncsi izgalommal, mint a Tommy és Társát, a Király Színház ezidei nagy operett-újdonosságát. A ragyogó szereposztás: Gaál Franciska, Rákosi Szidi, Vaály Ilona, Bársony Rózi, Mézsaáros Polette, Kertész Dezső, Dénes Oszkár, Körmeny János nagyszerű együttese, a darab csupa könny és mosoly szövege, a briliáns 18 zeneszám, a ragyogó kiállítás és a díszletek, melyeket Vin-cze Márton tervezett, olyan eseményé

BUTOR 20 HAVI
Kisipari készítmény **RÉSZLETRE** Készpénz-árban
CORVIN BUTORCSARNOK
DOHÁNY-UTCA 39. Kozalkalmazottak szállítja.

sohasem esett oly jól, hogy, mintegy helyette, a legelragadóbb férfi lesz hódoló vallomást a leggrációzebb nőnek. Bajor Gizi és Uray Tivadar feledhetlent s utolérhetlent alkottak.

* Földes Imre „Az égő város”-ról. Földes Imre új irredenta darabjáról a következőket mondja: — A magyar sors új Mohácsa ennek a darabomnak is a témája. Trianon! A készülő trilogia második része. Az első rész, a Tűzek az éjszakában, ezzel a darabommal sem esekelményi, sem személyi kapcsolatban nincs, csak gondolati, eszmei egységartozásban. Amíg az első darabom tragikus kadenciával végződik, addig az „Égő város”-ban már a reménységet, a jobb jövő felesillanását is jelzem.

SZÍNHÁZAK HÉTFOI MŰSORA:
M. kir. Opera: Nincs előadás.
Nemzeti Színház: Cifra nyomorúság, (B. ¼8.)

Kamaraszínház: Hajnalban, délben, este. (¾8.)

Vigszínház: Egy, kettő, három. (8.)
Városi Színház: Aida. (B. ¼8.)

Magyar Színház: Valaminek történet kell. (8.)

Belvárosi Színház: Földnélküly János. (8.)

Király Színház: Nincs előadás.
Fővárosi Operettszínház: Ez hát a szerelem! (8.)

Új Színház: Kajüt. (8.)

AZOKAT KÉRDEZZE MEG, AKIK TEGNAP LÁTTÁK,
hogymilyen az

Ez hát a szerelem?

Azt fogják felelni:

- Remek!
- Elszabad!
- Kacagató!
- Szenzáció!
- Tehát...

AZONNAL NÉZZE MEG MAGA IS!
Fővárosi Operettszínház.

A RASPUTIN-estékre

a nagy érdeklődés ellenére sem emeltük a helyáratát
TABARIN igazgatósága

Coraiáll a főszerepekben.

Tüneményes szép játékkal 2:1-re vertük az osztrákokat

Győzött a magyar lendület — Magyar vezető gól az első félidőben — Már 2:0-ra vezettünk a II. félidőben, amikor az osztrákok védelmi hibáinkból szépítettek vereségükön

35.000 néző — Biró: Sophus Hansen, Dánia

Szívük fölötti nemzeti emberünk állt ki a küzdőterre Magyarország válogatott legénysége, hogy a győzni akarás, nemes hevületével emlékeztetesse tegye az örök riválisnak a mai napot.

És emlékeztetése is tette...

Amint a pályára léptek ezek a keménykötésű fiúk, érezték, hogy ma győzelem nélkül nem hagyhatják el a porondot. Hiszen 35.000 szempár figyelte aggodón és szeretettel minden mozdulatukat. 35.000 szív dobogott a zöld szigetjük felé.

A minden idegszállal bekapcsolódó rajongásnak tüze már az első peretől fogva lelkesítette, üzte, hajszolta győzelemre a csapatot, amely magyaros lendületével és pompás összjátékával ünneppé avatta a hatvanötödik magyar-osztrák összeesapás ragyogóan szép napját.

Huj! Huj! Hajrá! — kiáltja ezer meg ezer torok, amikor pályára lép a magyar címeres fiúk csapata, akik *alig kezdik meg a játékot, máris a bécsi kapu előtt teremnek.* Izgalom fut végig a tömegben, de az osztrákok mentik a hálójukat. Majd *Aknai-nak* adnak dolgot, aki a bécsi sátor lábáról szedi le a labdát. A 4. percben már jobbszélőnk ijeszti *Franzt*-t, az osztrák kapust, csak hogy kapu mellé jut a labda. A következő percben

forró helyzeteket teremtenek fiaink az osztrák kapu előtt, de kétségbeesett védelmük elhárítja a veszedelmet.

A nagy zárvarban szabadrugás is adódik javunkra, de *Fogoly III.* a kapun túl lövi. *A magyar csapat fölénye egyre jobban erősödik.*

végre a II. percben *Fogoly* hatalmas előreadását Takács remekül fogja, a labdával a félpályán végig fut és belövi az első gólt (1:0)!

Pompás küzdelem a II. félidőben

Ritkán hallott tapsvihár köszönti az újból pályára lépő magyar együttest, aki mintha hálóját akarná leróni a rajongóknak, másodpercek alatt az osztrákok hálója előtt terem és *Ttkos*, majd *Hires* révén hozza izgalomba a tribün Bécshől lerándult drukkeireit. Szinte zsonglőrszerű fejjáték folyik az osztrákok térfelében, amelyből korner is esik. *Hires* remek beadása *Franzt* zsákmányra lesz, akinek előre adott labdjára a magyar kapu felé repül, de *Aknai* kifutással elfogja.

Mindenki újabb magyar gólt áhítozik, mert határozottan sürgebbek válogatott fiaink.

Ez nem sokáig várát magára! Szinte klasszikus összjátékkal tör át a magyar esatárlánca Ausztria

Tíz- és tizezrek leirhatatlan örömmujongása kíséri a vezető gólt. A lelkesedés heve nem ismer határt. Ismeretlen emberek szorongatják egymás kezét, de hirtelen oda figyel mindenki a pályára, mert pár pernyi változatos játék után *öldöklő hove folyik a magyar kapu előtt.* Az osztrákok mindent reszkíroznak, de a magyar kapuba tömörült védelem bravúrosan ment.

Az egész küzdelem most hallatlanul forró és izgalmas képet nyújt.

Változatos lefutások, titkos faulok, de a *biró mindent észrevesz* s nem marad semmi sem megtorlatlanul.

A 21. percben *kilyukad a labda, egy percre meg is áll a játék.* De ahogyan az új labda végirepül a mezőn, *Kalmár* tör előre s nevét egyszerre száz helyen kiáltják. De nem lesz gól.

Az osztrákok már haza is adják a labdát,

mert kezdik elveszteni talajukat. *Kicsit égnék a bécsi fiúk.* *Avar* megkísérel egy pár pompás támadást, *Markost* is szöketteti akarja, de előreadott labdái többször hosszúnak. *Kalmár* göléhesen tör előre, de az osztrák védelem mindent ment. Egyszer le is rohannak a bécsi fiúk, korner az eredmény. — *Márai* visszaküldi Ausztria térfelébe. Azonban fordul a kocka s most a magyar színéért drukkol a nézősereg. Már majdnem súlyosra fordul a helyzet, de a magyar elszántság olyan pompás lendülettel utatitja vissza az osztrák támadássorozatát, hogy *Siegl* és *Horváth*, ez a két veszélyes osztrák róka, elkévdvetlenedve mordul társaira. Természetes, hogy erre felderülnek a magyar areok, annál is inkább, mert

újra frontba jön a magyar gárda.

De az óra a 45. perchez ér és így a *biró* sipja lezárja a félidőt.

védelmén és a szélre adott labdát *Markos Avarhoz* továbbítja, aki

pompás helyezéssel kettőre emeli a magyar gólok számát.

A fiúk most mindent beleadnak, mert az osztrákok olyan iramot diktálnak, mintha el akarnák sorsolni őket. *Dühöse* az eredményen. *Egyenlítőni szeretnének mindenáron.* Ragyogó szép játék fejlődik ki. Talán ez az év leg-szebb nemzetközi mérkőzése. Pillanatok alatt változó veszélyes lefutások, mint egy pompás mozifilm mutatkozik a nézők előtt. *Es az osztrákok egyre javulnak.* *Kalmár* is kitér néha, egy játékoson kerestülvitt labdját *Franzt* csak nehezen menti.

A *jubiláns* *Hires* is elemében van. Mint szélvész rohan a bécsi

háló felé, de középre adott labdáját nincs, aki értékesítse.

Vehemens összeütközések és támadások, csak úgy potyognak az emberek a pályán, de nincs komolyabb baj. Osztrák lefutás is ismétlődik, amelyből korner támad, de eredménytelen marad.

A folytonosan élénk hullámzó játék már félórája tart, amikor az osztrákok egy párszor felnyomulnak a magyar kapu felé. Így történik meg a 37. percben, hogy *Öbecseinek* egy „haza” adott labdáját *Fogoly* keresztül engedti és az előreugró *Aknai* hasa alatt *Klíma* a hálóba tolja (2:1).

Az ellenfelek veszélyes akciói sem képesek a helyzetet változtatni, anél inkább sem, mert az erős meces jelei is mutatkoznak a csapatokon.

A magyar győzelem a Himnusz hangjai mellett ért véget. G. J.

Érdekes számok a magyar-osztrák mérkőzésekről

Magyarország és Ausztria válogatott futballesapata ma *hatvanötödik* találkozott a küzdőteren. Az első mérkőzés *Bécshben* 1902 október 12-én volt.

Az eddigi összeesapásokban *Magyarország huszonkilenceszer*, Ausztria huszonkétszer győzött. 14 esetben döntetlen volt a viaskodás.

Gólarány 139:131 a mi javunkra.

A mai hatvanötödik válogatott mérkőzés rendjére 150 rendőr ügyelt fel. A jegyeket a pályán 12 pénztárban árúsították, míg a jegyszédéssel 140 jegyszédő és 22 ellenőr foglalkozott.

A büfékben 5600 zsemlye, 1000 üveg kristályvíz és 6 hektoliter sör fogyott el.

Végül a Magyar Labdarugó Szövetség üres pénztárába a körülbelül 70.000 pengő bevétel fele, 35.000 pengő jut.

Futball eredmények

Magyar Kupa:

Pécs-Baranya—Merkur FC 2:0 (0:0).

Kispest—Soroksár 3:2.

II. Liga, bajnoki:

Vasas—Józsefváros 5:1 (1:0).

Herezsi vándorúj:

Mill. válogatott—Blasz ifj. válogatott: 6:4 (3:0).

I. oszt. amatőr bajnokság:

Törökvis—MTK: 0:0.

BESZKART—BTC: 1:1 (1:0).

BSE—PSC: 4:2 (1:2).

Tesivériség—Postás: 3:2 (0:1).

Barátságos mérkőzések:

Somogy—BAK FC: 0:0.

Bátya—Turul: 2:1.

Attila—Bocskay: 5:1 (2:0).

Ferencváros—Nemzeti: 4:1 (3:0).

Vasutas bajnokság:

Pécsi Vasutasok—Bpesti Vasutasok: 2:1 (1:1).

II. ligában is győztünk

3:1 (1:1)

Az óramutató a 1/2 órát jelzi és a közönség türelmetlenkedni kezd. Egyszerre hatalmas tapsorkán reszketi meg a levegőt és a játékos kijárónál feltűnik az osztrák csapat, fehér dresszben. Felhangzik a „Tempó magyarok” és a magyar fiúk címeres meggyipros trikóban a pályára futnak. Feláll a két válogatott a fényképezéshez, közben a pályára érkezik a II. Liga válogatott mérkőzést vezető *biró Kornai* Arthur két határbírájától kísérvé. A régi idők eme kiváló futballbíráját lelkes tapsal fogadják a közönség.

Nap ellen kezdik a magyarok az első félidőt és *Haar* máris száguld az osztrák kapu felé, hogy a következő percben már *Weinhardt* kapuja feregon veszélyben, a háttérdek bizonytalansága miatt. Ismét az osztrák kapu feregon veszélyben, de *Hlousek* az utolsó percben szedi le a lövés pillanatában *Szabóky* lábáról a labdát. Gyönyörű támadásokat vezet a magyar esatársor, az osztrák védelem azonban a helyén van és biztosan veri vissza a magyar támadásokat. A huszadik percig nem tud egyik csapat sem eredményt elérni, míg a 21-ik percben egy osztrák faul miatt megítélt szabadrugást

Szabóky a tizenhatosról góllá értékesít.

A labdára hiába veti magát *Hlousek*, az érintés nélkül a hálóba repül. 1:0.

Kezdes után ismét a magyar esatársor lendül támadásba. *Haar* magas passzát *Füst* kapura fejei, *Hlousek* szépen lehuzza. A harmadik percben szép osztrák támadás indul el, melyből *Kestler* kiegyenlít 1:1. Súlyos védelmi hi-

bát követett el ennél a gólnál *Dávid*, Ugyanugy ront mindent *Bajor* is, úgyhogy a közönség is megcsokolja és *behiátja a pályára, hogy Bajor álljon ki.* A harminthatodik percben *Dávid* hatalmas szabadrugása már gólnak látszik, de *Hlousek* rávetéssel tolja ki a labdát. A nehéz helyzetből a védelem taesra ment. Magyar fölényvel ér véget az első félidő.

A zene szól még, mikor *Kornai* sipja megszólal és magyar támadással indul a játék. A játék képe eleinte azt mutatja, hogy a magyar csapat visszaesett és az osztrákok lendülnek fölénybe, folytonos támadásnikkal veszélyeztetik a magyar kaput. Kinos percek után felszabadul a magyar kapu az osztrák ostrom alól és *Hollóssy* —*Haar* vezet veszélyes támadást, *Szabóky*nak kiüldött passzra azonban *Hlousek* rosszul veti magát, de a labda így is kapu mellé kerül: *Haar* hiába vezet szebbnél szebb támadásokat, partnerei nehezen értik meg és minden gólhelyzetet elrontanak. Az osztrákok az állandó kapura lövés mellett sem tudnak gólt elérni.

Végre a 31. percben sikerül Szabóky-nak Bajor passzát góllá értékesíteni.

Hlousek hiába nyul a labda után, az kezei között a hálóba perdül. 2:1.

A negyvenedik perc hoz újabb eredményt. *Vámos* labdjával, *Füst* megszökik, *Szabóky*nak találja a labdát, ki azt fordulásból a balsarokba a magyarok harmadik gólját lövi. Kezdes után még *Weinhardt*nak kell önfeláldozóan közbelépnie és a *biró* sipja a mérkőzés végét jelzi.

Vélemények a 65-ik összecsapásról

A mérkőzés után megkérdeztük az egyszerű népszerűvé vált *Hansen* dán bíró véleményét, aki elmondta, hogy a mai osztrák—magyar válogatott találkozás a közép-európai futball legjobb viadala volt, aminőt hosszú gyakorlatában is nagyon keveset látott. A magyarok játékáról a legnagyobb elismeréssel nyilatkozott.

Utána az osztrák kapu őrt, *Tranzl* kerdeztük, aki kijelentette, hogy a magyarok megérdemelték volna a két gólos győzelmet is, mert legalább két góllal jobbak voltak az osztrákoknál.

A két hátréd közül csak *Scram-*

seis volt hajlandó nyilatkozni munkatársunknak, ki kérdésünkre elmondta, hogy szörnyű mehé üldözte a csatárok akcióját, mert legalább három tiszta gólhelyzet volt, a gólokról nem tehető. *Gschwendl*, az osztrákok dédelgetett kedvence kedvetlenül fekszik a masszpadon és csak nagy kérésre volt hajlandó nyilatkozni. Szerinte megérdemelték a győzelmet és csapatuk mai játékát balszerencsének tudja be. *Horváth*, a *Rapid* királó balösszekötője is csapata balszerencsének tudja be a vereséget, de elismeri a magyar csapat technikai fölényét.

Csehország—Svájc 5:2

Prága, október 6.

Csehország—Svájc, Európa Kupamérkőzés 5:0. Spartaplatz.

A mérkőzés az eredménynek és az erőviszonyoknak megfelelően a csehek megérdemelt győzelmével végződött, mert nemzeti együttesük minden részében jobb volt a svájci csapatnál; a cseh védelem áttörhetetlen volt, a halisor jó átlagmunkát végzett, a csatársor kedvvel áttűt érvéllel rendelkezett, legjobb tagja *Junek*, leggyengébb embere pedig *Scoboda* volt.

A svájci együttesben *Ramsayer* és *Luppi* játszott jól, a többi elfűnt a mezőnyben. Már kezdettől fogva kitűnt a csehek fölénye és a 14. percben a svájci kapu előtti kavardásban *Puc* eles lövése egyik védőjátékos kezére pattant, a bíró azonban nem ítelt szabadrugást, a 17. percben *Puc Cipera* átadásából a csehek vezető gól-

ját lőtte. Egy perc múlva *Kratochvíl* a svájceket zavarát kihasználva, a második gólt lőtte. A 35. percben *Svoboda* éles lövése a 3. esch gólt eredményezte.

A svájciak egyik vehemens támadásánál a 37. percben *Zenisek* a gólvonalról fejjel ment. Színelvétel után általános meglepetésre a svájciak némi fölénybe kerültek. A cseh együttes kissé visszaesett és csak a 12. percben lendült újabb támadába, amikor *Svoboda* éles lövése kapufáról pattant vissza.

A 20. percben *Springer* svájci játékos megsérült és kimegy a jöbbszélre statisztárai. A 29. percben *Wernli* miatt 11-es, amelyből *Junek* gólt lő. A 35. percben *Springer* végleg kiáll és a svájciak a féldő végéig 10 emberrel játszanak. A 37. percben *Puc* magas lövéséből az 5-ik gól esik. A mérkőzés végén a csehek maradtak fölényben.

Százezernyi tömeg sorfala között nagy meglepetésre az MTK csapata győzött a kegyeleti stafétában

Ma délelőtt pont 11 órakor ágyúhörgés jelzésére 99 csapat első futója indult el a Vermező északi sarkából, hogy diadalra segítse alakulata színeit a már hagyományos október 6-iki kegyeleti stafétában. Valamennyi csapat 20 versenyzővel vett részt a küzdelemben, úgy hogy csaknem kétezer futó küzdött azért a dícsőségért, hogy elsőnek helyezze el haberkoszoruját a *Ludovika Akadémia* kertjében álló *Névtelen Hősök* szobrára.

Az első váltási helyre, a Vermező déli végére, elsőnek a *BBTE* rekorderfutója, *Vértess* érkezik, utána sűrű egymásutánban az *FTC*, *UTE*, *Műegyetem*, *MAC* és az *MTK* képviselői. A harmadik váltási helyre a *Szabeny Antal*-térre már az *MTK* futója ér be elsőnek. Innen kezdve már alig vitás, hogy a kitűnően összedolgozó kék-fehér gárda lesz az ideai győztes. Így is történt, mert a kegyeleti stafétafutás befutója így fest: 1. *MTK*, 2. *MAC*, 3. *MAFC*, 4. *FTC*, 5. *MTE*, 6. *BEAC*, 7. *LASE*, 8. 1. honvéd. győalogozó (A) csapata, 9. *TFSC*, 10. *MÁV*, 11. *MTK* (C) csapata, 12. *Törekvés*, 13. *MAC* (B) csapata, 14. *VIL* ker. 1. sz. leventecsapata, 15. *Beszéktart* leventék (A) csapata, 16. *Csendőrség*, 17. *Boesky* real (A) csapata, 18. *V. ker.* leventék 1. sz. csapata, 19. *MOTE*, 20. *Pénzügyőr* ség. Az egyes kategóriák eredménylistája:

A) oszt. egyesületek: 1. *MTK* (A) csapata 23:29.2 mp., utolsó befutó *Bánóczy*, 2. *MAC* (A) csapata 23:36.2 mp., utolsó befutó *Somfai*, 3. *MAFC* 24:40.4 mp., utolsó befutó *Balogh*. Az OTT vándordíját az *MTK* nyerte ezuttal másodikban. A célba 83 csapat ért be. — B) oszt. egyesületek: 1. *MAFC*. — C) oszt. egyesületek: 1. *MTE* (A) csapata 24.55 mp. — Középfoku iskolák: 1. *Boesky* real (A) csapata. — Leventegyesületek: 1. *VIL* ker. 1. sz. csapata. — M. kir. honvédség: 1. *Ludovika Akadémia* csapata. — Közrendészeti alakulatok: 1. *Csendőrség* csapata. — Más sportágak csapatai: 1. *FTC* uszók. — Egyéb alakulatok: *Bartha* és *Társas* cég csapata. — Újságok: 1. „*Ujság*” csapata. — Bankgyesületek: 1.

Pesti Magyar Kereskedelmi Bank csapata.

Szegedről jelentik: A szegedi kegyeleti stafétafutásban 45 csapat vett részt. A befutás sorrendje: 1. „*Kitartás*” Egyetemi Atlétikai Klub, 2. *Piarista Főgimnázium*, 3. *Szegedi Testgyakorlók Köre*. A leventék közül az első befutó a *Szegedi Atlétikai Klub* volt.

Szombathelyről jelentik: Ma futották le a kegyeleti stafétát. Győztes az *SzSE* együttese lett.

Szegedről jelentik: A *Szegedi Atlétikai Klub* ma reggel 6 órakor kerékpáros stafétát indított Budapestre, hogy a *Ludovika Akadémia* előtti hősök emléksobrát megkoszorúzza. A kerékpáros staféta 12 emberből állt.

A *miskolci* kegyeleti staféta futásban 27 csapat vett részt. Abszolút győztes a *Református Reál*gimnázium csapata.

Szegedről jelentik: Szegeden a kegyeleti stafétafutásban negyvenöt csapat indult. A befutás sorrendje a következő: 1. „*Kitartás*” egyetemi atlétikai klub, 2. *Piarista főgimnázium*, 3. *Szegedi Testgyakorlók Köre*, 4. *Tanítóképző*, 5. *Felsőiparis* kola.

A Hungária—Nemzeti—Neptun Evezős Egyesületek háziversenyének eredménye:

A hagyományos keretek között megtartott víznap a következő eredménnyel végződött: I. *Skiff*: 1. *Kausser* (Hungária), 2. *Faix* (Nemzeti), 3. *Mihálykovic* (Neptun). — II. *Négyezős*, kormányossal: 1. *Knoblauch*, *Vértessy*, *Ivácskovic*, *Keil*, *Szász Gábor* kormányos, — III. *Nyolceezős*, kormányossal: 1. *Lukács*, *Mannó*, *Köllner*, *Rapesok*, *Denkovits*, *Milics*, *Nemes*, *Jelinek*. (Szendey v. e.). A verseny után dijkiosztás következett, a nyertesek értékes ezüsttárgyat nyertek.

Két jubileum — egy napon

Ritka szép ünnepe volt tegnap a magyar labdarúgó sportnak. Két fiatal tehetséges futballeszillagunkat ünnepeltük: *Hirzert* és a *Taki Takit*. *Hirzer* huszonötös, *Takács* huszonhatszoros volt tegnap válogatott játékos. A prágai mérkőzésen elfelejtkeztek a kis *Taki* jubiléjáról és így tegnap a nagy küzdelem előtt, amikor mindenki drukolt a magyar színek győzelméért ünnepezték a két játékos. *Hirzer*, mint a *Törekvés* ifjúsági játékos a 1922-ben hozta először magára a címeres inget Svájc ellen. Rövid idő alatt egymásután tiszser került a válogatott csapatba, míg *Olaszországba* távozott. A profizionizmus bevezetésekor azonban hazatért és a *Hungariához* szerződött. Ezután még tízenegyszer volt válogatott, míg tegnapi játékával elérkezett jubileumához.

A kis *Taki* 1923. május 6-iki Osztrák—Magyar válogatott mérkőzésen szerepelt először.

Hírek a beteglátról

Orth, a futballvilág dédelgetett kedvencének állapota — mai értesülésünk szerint — még mindig annyira komoly, hogy hetekig nem léphet a pályára. Irándulása ujjában olyan rosszindulatú, hogy csak a hosszabb ideig tartó feltétlen nyugalom állíthatja őt ismét a küzdőtérré.

Bavthly, a *Hungária* népszerű játékos tréningben szerzett sérülését még nem heverte ki. Dagadt lába ugyan javulóban van, azonban orvosi tanácsra minden megőrléstől tartózkodnia kell, ha hamarosan vissza akar térni csapatába.

Buresch, aki válogatottságáról volt kénytelen lemondani, a javulás útján van. A beteg játékosok közül a kiváló csatár zöldmezőn való megjelenése már a jövő hétre várható.

Akik tíznél többször viselték a címeres inget

A jubiláló játékosokkal együtt a következők szerepeltek több mint tízszer Magyarországon válogatott csapatában:

Fogoly III.	33
Takács II.	26
Híres	25
Mándi	19
Óbecsei	14

Zelenka a maratoni futás győztese

A Gödöllő—Budapest távon ma délután rendezték a maratoni futóbajnokságot.

A szepen sikerült versenyben tizenketten indultak. A küzdelmet öten földadták, köztük *Király Pál* is, aki 22. km-nél állt le. Elsőnek az átigazolás alatt álló *Galambos József* ért be. Versenyen kívül 2 ó 52 p. 39 mp. idővel, *Galambos* teljesen frissen érkezett a célba, akárcsak a tulajdonképeni győztes, a salgótarjáni *Zelenka*, akinek ideje: 3 ó 01 p. 47 mp., 2. *Halla Kassa*. A következő befutó *Gyertyay* Szegedi MTE, akinek a nevezését azonban a szövetség visszautasította és így 3. *László Rákospalota*, 4. *Csillag* ESC 3:18:53 mp., 5. *Lotass* Antal MAC.

Német atléták győztek Japánban

Tókióból jelentik: A japán-német országok közti atlétikai verseny tegnapi második napján 40,000 néző sorokban megjelent a császári család is. A verseny a német atléták 79:71 pont arányú győzelmével végződött.

MIKROSYTAJORSJATEK

LEGNAGYOBB NYEREMÉNY 500000 PENGO

JUTALOM 300000 PENGO

NYEREMÉNY 200000 PENGO

MINDEN MÁSODIK JÁTÉK NYEREMÉNY

42.000 NYEREMÉNY JUTALOM 7.722.000 PENGO-KESZPENZBEN

ASORSZÁMOK ADA ÖSSZEÁLLÁSOK: EGÉSZ 24 P. FÉL 12 P. NEGYED 6 P. NYOLCAD 3 P.

A Wacker győzött Párisban

Párisból jelentik: *Wacker* (Wien)—*Club Francais* 0:0 (0:0).

Próba autóverseny az ügetőpályán

Gépembereink alig fejezték be jánoshegyi versenyüket, máris újra a kormánykerék mellé ültek, hogy felkészüljenek arra a gép-gép melletti küzdelemre, amely az Erzsébet királynéi Ügetőpályán fog 20-án eldőlni. Az első magyarországi autós-pályaverseny próba-versenyéhez állt fel egy sikereiben gazdag gárda, hogy „megismerkedjen” az új pályával és szemléltetést nyújtson abból a remek viaskodásból, amelyet csak világvárosok közönsége élvezhetett eddig.

Katonás sorrendben álló motorokosok és fürgé tura-, verseny- és sportkocsik sorából különösen három pompás sportgép idegkerekre menő harca emelkedett ki, akik — rövid tréningjük ellenére — már a starttól megindult vad hajszában még a legveszélyesebb fordulókban sem hagyták el egymást. Ebből az öldről küzdelemből, a vörös, szürke és acélkék harcából a rendező *Terézvárosi Torna Club* acélkékjének sikerült végül az éltre jutni, míg a piros és szürke „vendégek” — közvetlen mögötte — egy vonalban érkeztek a célhoz. Ezután egymásután álltak fel a motorosok s egészen alkonnyatig szeltek a köröket.

A svábhgyi hegyi kerékpárhajnokság elődöntőjének győztesei — akik jövő vasárnap vívják meg döntő küzdelmeiket — a következők: 1. *Lovass* Károly (MTK) 10:00 mp., 2. *Nemes* (Postás) 10:18 mp., 3. *Szenes* (MTK) 10:23 mp. — 140 versenyző, 3,5 km. táv.

Az olasz ló győzött Párisban

Páris, október 6.

Ma délután futották le a longchamsi versenypályán az *Arc de Triomphe*-versenyt, amely a Grand Prix után a legnevezetesebb eseménye a lóverseny évdának. A díjat olasz ló: *Ortello* nyerte meg, amely a múlt évi győztest (Kantar) és a német *Oleandert* előzte meg a célban.

REGGELI UJSÁG Megjelenik minden héftön

Felétés szerkesztő: **Kádár Lehel**. Felétés kiadó: **Dr. Sányi Pál**, igazgató.

Állatános Nyomda, Könyv- és Lapadó R. T. Budapest, VI., Nagymező ucca 3. A nyomdárért Telet: Dr. Uj István